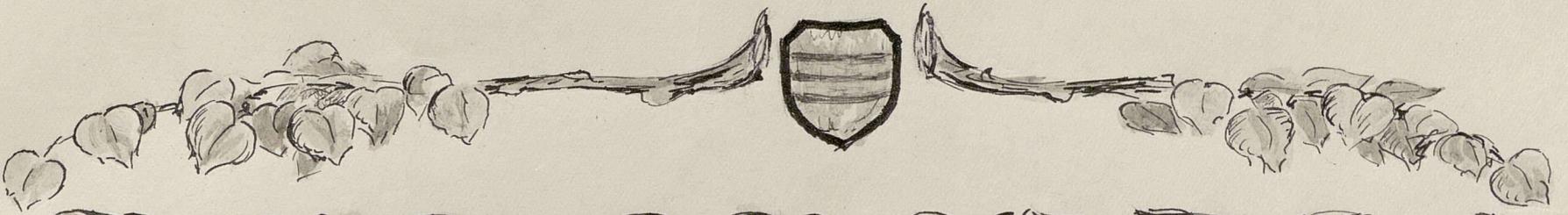

Patu kronika obsahuje 576 stran.

KROUNKA

BOZE

DOLNÍ

LOUČEK

od r. 1220

TRNKA

vee a f a b o d e
31.5.1960

Група підписувачів міста Героя Одеса
посейчас з тою скромною і улюбленою домом
Бракосочетанням.

Оні з цього серця желали Всем тією, кий
придеш в з тою дом середь свого щастя
жизнь на век, пусить она будеш щастя
статимею.

6 июня 1962г. Брану

Это чудесный дом. Если бы я знал ранее,
я бы обязательно справил свою свадьбу здесь.

Б. П. БЗТ. Брану, дочка К.Т.Н.

Этот дом является очень милым и уютным,
навероятно самым хорошим пожеланием
всем поколениям здесь. Пожалуйста
оградить.

6.VI-62г. М.В.В.

Партийная делегация РДН Ж.Б.С. Грибановского р-на
очень радуется посещением Вашей деревни Дольки Лодзкой.
Мы радуемся тому, что дружба между чехословацким
и советским народами с каждым годом крепнет и
процветает.

Мы и дальше желаем укреплять нашу дружбу во
имя процветания мира и социализма.

Всего наилучшего —
Р.Ч.С.
В.Б.С.

Дорогие товарищи!

Разрешите нам, от имени Советских воинов, передать Вам сердечный привет и поблагодарить Вас за большое внимание оказанное нам у Вас. У нас в памяти надолго останется эта встреча. Мы очень рады что нам довелось познакомиться с Вами. Желаем Вам больших трудовых успехов по достойной встрече 157 съезда КПЧ.

Пусть крепнет дружба между нашими народами.

С уважением к Вам. Воины СА

рядовой Виктор Иван М., Молдавия"
рядовой Киселевский В.Б., Москва"

2.03.76.

24. 8. 1985

Wir wünschen allen Genossen und Bürgern
des Zentraldorfes und aller Gemeinden
weiterhin viel Erfolg in der Arbeit.
Wir kämpfen für Frieden und Sozialismus.

In Freundschaft!

Partidelegation aus Schmöln - DDR

Kurt Gröning
Heinz Boverius
Jürgen Fiedler
Rainer Meißner

Návštěva ministra financí ČR

v Dolních Loučkách dne 30. 5. 2005

a příležitosti setkání se starosty

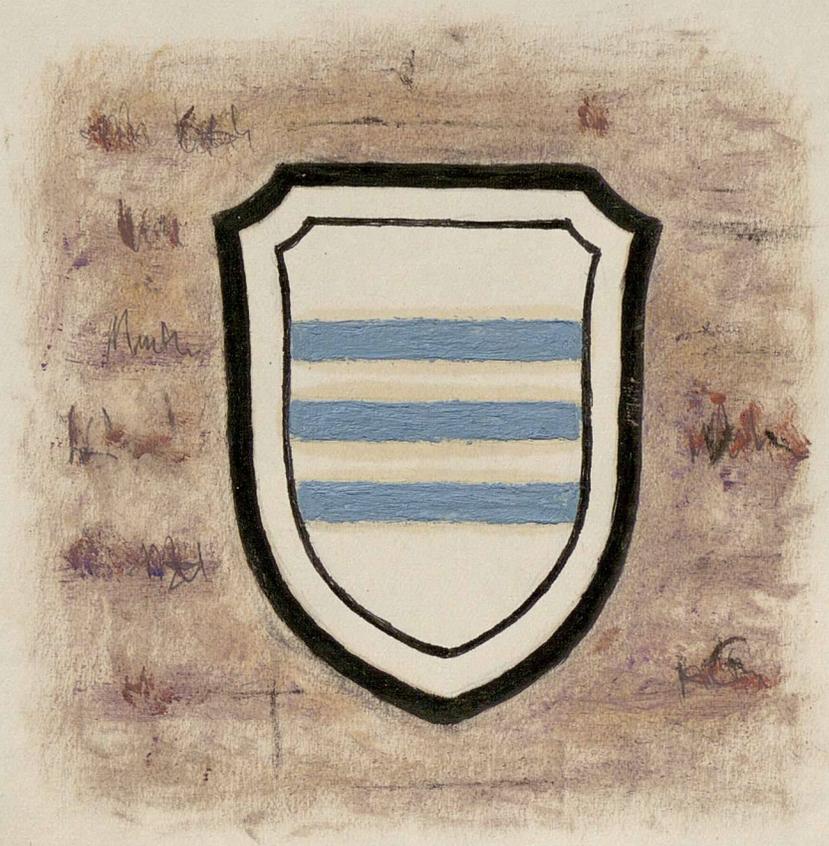
Tišnovska.

MĚK OBČI JEN SPOLOŽENÉ OBČANĚ

erb pánu z Debelina

erb pánu
z Lúcky

omí, ach, domí, tam každý jednou rád se vrátí, domí, ach, domí, tam každý spěchá rád," ... zmi rečen jedné písně o domově. A třeba mnohému byl domov když si macechou, ne musil za chlebem a za životním štěstím daleko do světa, přece po letech, když dlouhý čas zmírnil příkrost zlých zkušeností, vzpomene si rád na rošlé mláde, trávené v domově, něco odpusti, něco om luvi, leč ie mus porozumí, co ho když si tířilo a rakřeje ho u srdce, může-li třeba jenom na chvíli podívati se na rodné hrázdo, odkud vyšel když vati svět.

„Ty stará vesničko, na klidné pláni
když uvidím Te, poutník remoblý,
vždy s leštěnas mi k uvítání
jako úsměv v matky vráskách utkvěly.“

Jdu kolem nasedlé Půjch chalupy plati,
kam hledím, srdce mého vjškne kus,
má mládost se všech koutů vstří mi létí,
zřím svého mláde lehký k lus“.

praví náš básník V. Flálek o domově.

Není člověka, který by rád neslyšel aprávy o domově; rovněž každého rájímají osudy jeho roduště v minulosti. Rád vezme do rukou starý rápis svabachem a neumělou, těžkou rukou psaný, kde vesnický písmák v těžkých dobách veier při svíce ranechal svým potomkům aprávy o příkvolách v obri za jeho časů. To však jsou pouze řídké silomky minulých dějin. Dnes piši se všude obecni kroniky, aby příští pokolení mělo jasny' obráz našeho života, aby z něho čerpalo poučení a posilu do rápasů nových věku.

V roce 1954 pověřila mne zdejší obec, abych rarióvil a vedl místrů pamětní knihu, neboť dosavadní rápisy nepostačovaly.

Jaroslav Pochop,
t.č. obecni kronikár.

Pri tvorění této kroniky přispěl podepsaný na žádost kronikáře 78 ilustr. kresbičkami na stránce 30, 146 až 178.

Dol. Loučky leden 1965.

Jaroslav Šepký.

Rád mám na-še domky, rád mám českou ves,
 střecha nad ní vo-ní, kvě-ty u ní bez. Vr-ba
 sed-la k vo-dě, sol-ší roz-prá-ví. A těm kte-ří v hrobě za-lu-ne-čí
 lí, ka-štan rěč-ky kvě-ty umá-jí roz-sví-tí.

Prší na ni květy lip a jabloní,
 do oken jí z jara višně zvoní
 dlouhý topol v dálku šumí pozdravy
 Refrain.

*A*ť jdeme s výšim kalovských, ať se díváme dolů s památkového hradiška, nebo stojíme na okraji lesa na stráni Pásmíku, či u železniční tratě na Panáčkově skále, odtěsád jeví se nám jistý pohled na porúční kotlinu, kde na dně při stoku vod se Dolní Loučky prostírají. Řady domů a domků rozdělují zahrady, zelení střídá se s bílými stěnami, s červenými a bělošedými střechami. Dvě modré střížky řek spojují se na rápadním okraji obce v jednu prásku širší. Protéká středem vesnice, kde ji přepíná bílý betonový most, abych něco míře, pod úpatím hradiška náhle se vodní tok změnil ve skalách merihorských. Se tří stran obklopují nás kopce: na severu nad prudkým břehem stoupá znenáhla rozoraná pláň hornoloučská, východ uravírá příkré hradiško jehož lesnatý svah končí u samé vesnice. Na jihozápadě nad železničním tunelem vředá se rovněž zalesněný vrchol Pásmíka do výše 544 m (nad mořem). Je to nejvyšší bod v okolí. Jenom na rápad podél řeky Loučky šíří se meširoká rovina, na jejímž konci proběhávají se mezi olšemi a vrkami stavení sousedního Újezda.

Dolní Loučky jsou dnes již dvěstí velkou osadou. V 191 domech žije tu 946 obyvatel.

24
Z pravěku do XII. století.

obnoloučské území v některých svých částech, zvláště v Merihoří a ve Žlebě vzniká malebnosti. Stráně, skaliny a křiklavý říční příjemně působí svou rozmanitostí na každého, kdo tudy prochází. Však také mnoho přírodních změn prošlo naše okolí, než se utvořilo v dnešní podobě. Byly časy, že zdejší kraj tvořil jednotnou skálu, jindy zase šumělo nad Loučkami pradávno moře; někdy trvalo zde po dlouhé věky teplé až tropické podnebí, které se změnilo ve studené, severské a los se sobem propásali se v naší dolině. Všem tyto změny přicházely velmi pozvolna, trvaly statisíce, ba milióny roků a týkaly se celé velké oblasti zemské, k níž loučské území náleží.

O prozkoumání přírodního vývoje celého tišnovského kraje přičinili se zejména Dr. Vlad. Jos. Procházka a Dr. H. Zapletal, oba doctenti vysoké školy technické v Brně a hlavně podle jejich výzkumů sestaveny následující řádky.

Po 9

Za nejstarších, nepamětných dob, před milióny let, kdy na světě vznikly první pevniny a moře, tvořilo naše území část velkého zemského celku, jedné tak rované „zemské kory“, která se prostírala z dnešního brněnska daleko dovnitř Čech. Byla to skalnatá plošina s turbulentním povrchem, kterou rozpalovalo slunce tehdejšího velmi teplého podnebí a proudy dešťové a nekonečných bouří vymýlaly v ní prouhy strže a řabiny. To trvalo po dlouhé, nepochybné věky.

Z 22

Časem zeměkoule pomalu chladla; její vnitřek tuhla, zmenšoval se více a rychleji než tvrdá kůra zemská na povrchu. Pa praskla, křábatila se, vznikaly trhliny, vrásky - kopce, pohoří a mezi nimi údolí, kotliny. Někdy v hrubých rysech utvořilo se naše území, ale loučské údolí nekonečilo jako dnes u Kraselova. Páhalo se dále přes dnešní Střemchov k Tišnovu a naše řeka tudy tekla, ne Meriho-

ím. Tam vznikla také zemská tektonika, ale ne tak hluboká jako je dnes u Horcku na mlynské splývalce u Hradiskem. Pak bylo na počátku doby, kterou geologové nazývají „prvohory“.

V těch časech „prvohor“ působením vnitřních zemských sil, počala zdejší půda xne náhla klesati, jako celé území střední a jižní Moravy. Během dlouhých dob klesala země na tolik, že se k nám od dnešního Dunaje, tedy ze Středozemí, přivalilo moře. Celá Loučská dolina se změnila v mořský ráv a podél ní tehdejší vodní řívořičkové, t. v. tailobité, plouřili se ve vodách nad oběsnými Loučkami. Vodní rátořpa počala na konci údolí zvané „Silur“ a pokračovala v novém, které učenci jmenují „Devon“.

Dlouhá tisíciletí trvalo u nás toto moře „devonské“, než se opět začala půda našeho kraje zvedati a moře ustoupilo xpět na jih.

Památka po této devonské rátořpě zůstala však u nás navždy. Byly to mořské nánosy na stráních u na dně zdejšího území. Usazeniny na dně údolí spláškla časem řeka, ale na stráních tyto, původně měkké vrstvy, časem tvrdly a zkameněly. Přece však ani zkamenělé neodolaly slunci, dešti a mrazům. Zvětraly na povrchu, utvořily se a tak vznikly oběsní romantické skály v Mezibořích a jinde v okolí, rozervané stráně od Louček k Újezdnu a jiné stráně.

Později, když moře u nás nebylo, ale zvedání půdy však pokračovalo, vznikla pod Písnovem hluboká zemská tektonika. Byla široká sice jen 3-4 km, ale velmi dlouhá. Začínala na jihu Moravy, někde za Hrumlovem a táhla se přes Oslavany, Rosice, k Veverčím Bytčšvic, dále přes Čelčín, Drásov k Černé Hoře, přes Boskovice až do východních leč k Litomyšli. Tato zemskou rářku nazýváme „Boskovická bráda“. Dnes je již zarovnaná nírořnými naplaveninami, ale tehdy při svém vzniku na konci doby prvohorní ještě byla hlubokou propadlinou, plnou barin a jezer. Do ní teprá te odtékala naše řeka Svratka i jiné rody.

Po vystoupení zdejšího kraje z moře začala dlouhé období velikého sucha. Celá stráně Evropa stala se skoro pustinou, kterou učenci podle tehdejšího údolí nazývají pouřti „permskou“. V těchto suchých vyky nulý většinou staré skupiny zvířat a rostlin.

Honečně se počalo naše podnebí měniti. Stávalo se vlhčím, země narostla velikými lesy, objevují se nové druhy zvířat, hlavně jeřtěrů. Začíná další etapa ve vývoji světovém, nová předlouhá doba, tak řečené „druhořory“. Skoro po celé tyto věky, milióny let trávající, nic nerušilo klid našeho území. Vedle jeřtěrů - ptaxů objevují se v těchto dobách již také ptakojeřtěrů, předchůdkové našeho ptactva. V našem území se však žádných památek z tehdejších časů nedochovalo, neboť nebylo tu přírodních zonen, zářpar, a někdy by rážnuli tvorové zapadli do nějakých

29

Pr 15

Pr 30

Pr 31

219

Pr 19

Z 21

měkčích bahen a tu jako k kameněliny udržely by se jejího současti po dnoční časy. Na konci druhohor, v době útvaru tzv. „Středozemí“, proniklo na severní Moravu moře a východních Těch a tlačilo se Boskovicou brázdou pomalu na tišnovsko, jelikož zdejší kraj opět klesal. K Loučkému však nedosáhlo až porději.

Po 27

Z 21

Bylo to již v časech třetihorních, v údobí „Miocenu“, když naše půda tolik poklesla, že se nám z jihu opět postoupilo Středozemní moře, „Phetys“ a naplavilo širý kraj. Pěcholy stála mořská rátopa u nás do výše 400 m. Počasí bylo ještě stále teplé a vlhké. Dlouho trvala tato mořská ráplava, a níž vzniklo porději jezero, když počala půda opět stoupati. Konečně vooly ubývalo, moře se stahovalo opět na jih a zbyla po něm víceméně močná náplava „miocenní“.

Po 47

Z 22

Také u nás rústaly nánosy, které podle výzkumů jsou nejmočnější u Střemchovi, když říčním údolím ustupovalo moře k Tišnovu. Jsou zde tak vysoko navrstveny, že úplně vyplnily a zatarasily koryto naší řeky, která byla nucena obrátiti svůj tok do Merihoří, kde naplavením bylo méně, neboť údolí nesahalo tak hluboko, jako dnes. Původně tekla Loučka mnohem výše, neboť údolí pokrývaly vysoké náplavy. Moře ustupovalo stále níž a níže na jih a všem našim řekám přibývalo tím spádů, prudkosti, neboť voda se snažila hladinou vyromati. Proto se Loučka rarila do tenkých miocenních usazenin v Merihoří, bvo nararila na holou skálu a v té vzdrala všechny kličky, rátořiny, jak je vidíme dnes. Ještě nyní má řeka v celém Merihoří značný spád. Jaký asi byl, když v době třetihor, při ustupu moře, tekla naše Loučka ve výši nejmeně 40 m.

Po 29

V 18

Již při odchodu moře miocenního počalo se naše podnebí zne náhla měniti. Uhladna přibývalo tak, že na konci doby třetihorní rarládla u nás krutá zima, jako dnes v krajích točnových. Ledovce šířily se ze severu až do polnaničnické moravské hor „Jeseníků“. U nás jich nebylo, ale bývalé krásné lesy velmi prořídly, skoro polhnyly až na nízkou klič, čili koso-dřevinu, jakou dnes pozorujeme v Hrkonoších. Naše stráně pokrývaly troz řídké trávy a v loučské dolině se šířila močalovitá louka, delší dobu v roce zamrala. Hrejem toulala se stádečka severstých zvířat: sobů, losů, obrovských jelenů a snad i mamuti.

V 20

Po 29

Tato ledová doba vznikla podle výzkumů a výpočtů geologů někdy před 100 tisíci lety, když konci doba třetihorní a nadeháří poslední oddíl přírodního dění, totiž doba čtvrtohor, která trvá podnes. V ní ještě 60-80 tisíc roků rpočátku sládllo u nás velmi drsné počasí. Je to údobí „diluviium“. Záchvaty kruté zimy se v těch časech několikrát opakovaly, postupně však

slábly a začalo se oteplovati. Poslední ledová perioda byla a skončila někdy před 35-13 tisíci lety našeho věku.

V těchto krutých dobách ledových objevili se v našem okolí první lidé. Byli to divocí lovci a svoje táboriště, dosud zjištěná, měli nejbliže k nám pod kopcem Drínovou, poblíž Předklášteří a na Horce u Hradčan. Tam se našly částky jejich zbraní a nástrojů. Jsou to ostré sjevitě úlomky z křemene „parourky“, které nasarovali jako bodáky na konec svých kopí, nebo je užívali jako noží. Podobně nacházejí se na jejich sídlišťích rovněž z křemene odštěpnutá „škrabadla“ na úpravu koží zvířat. Do lovišského území přišli, jen když lovili zvěř, neboť doposud se tu velmi málo památek po nich objevilo. Pouze 2 odštěpky křemenné od Horních Louček a jeden ze Strémchovi. Nález jsou umístěny v zemském muzeu v Brně.

S 4

S 13, 14

Minula doba ledová, oteplení v našich krajích postupovalo. Současně však vymizeli od nás první lidé a zdejší okolí zůstalo liduprázdňím. Půda opět zarostla nekonečnými lesy a křovinami vrb a olšů. Na stoku Louček s Libochůvkou prostíral se větší močál, z něhož proudka bystrina ubíhala do merikostských skal.

V dobách pozdějších procházeli Moravou rozliční národové. Někteří se tu usadili, ale pouze na rovinách ve středu a na jihu země, kde mohli popásati svoje stáda a později obdělávati pole. Naše kopce a lesy nikoho ještě tehdy nelákaly.

Nejbliže k nám bylo dosti brzo po ledové době obydleno území Boskovické brády pod Drínovem, tedy okolí Drásova, Lébina a Chudčic. Touto zemskou propadlinou vedla od pradávna jakási cesta z jihu od Dunaje na sever do východních Čech. Procházeli tudíž různí národové, později též kypci a římské říše se svými výrobky do „Hereznského lesa“, jak naše kraje ve středověku nazývali. Z této prastaré cesty vznikaly ku konci prvního tisíciletí našeho letopočtu nové kratší cesty, napříč přes palesy na Českomoravské vysočině přímo do vnitra Čech k Praze, kde již bylo větší obchodní středisko. Tyto cesty, vlastně jen stezky, vedly vzhůru podél řek proti jejich proudu ať na české poměry a odtud zase podlé vod dolů do rovin středočeských. Přes tyto stezky pronikly tyto lematé končiny.

S 72

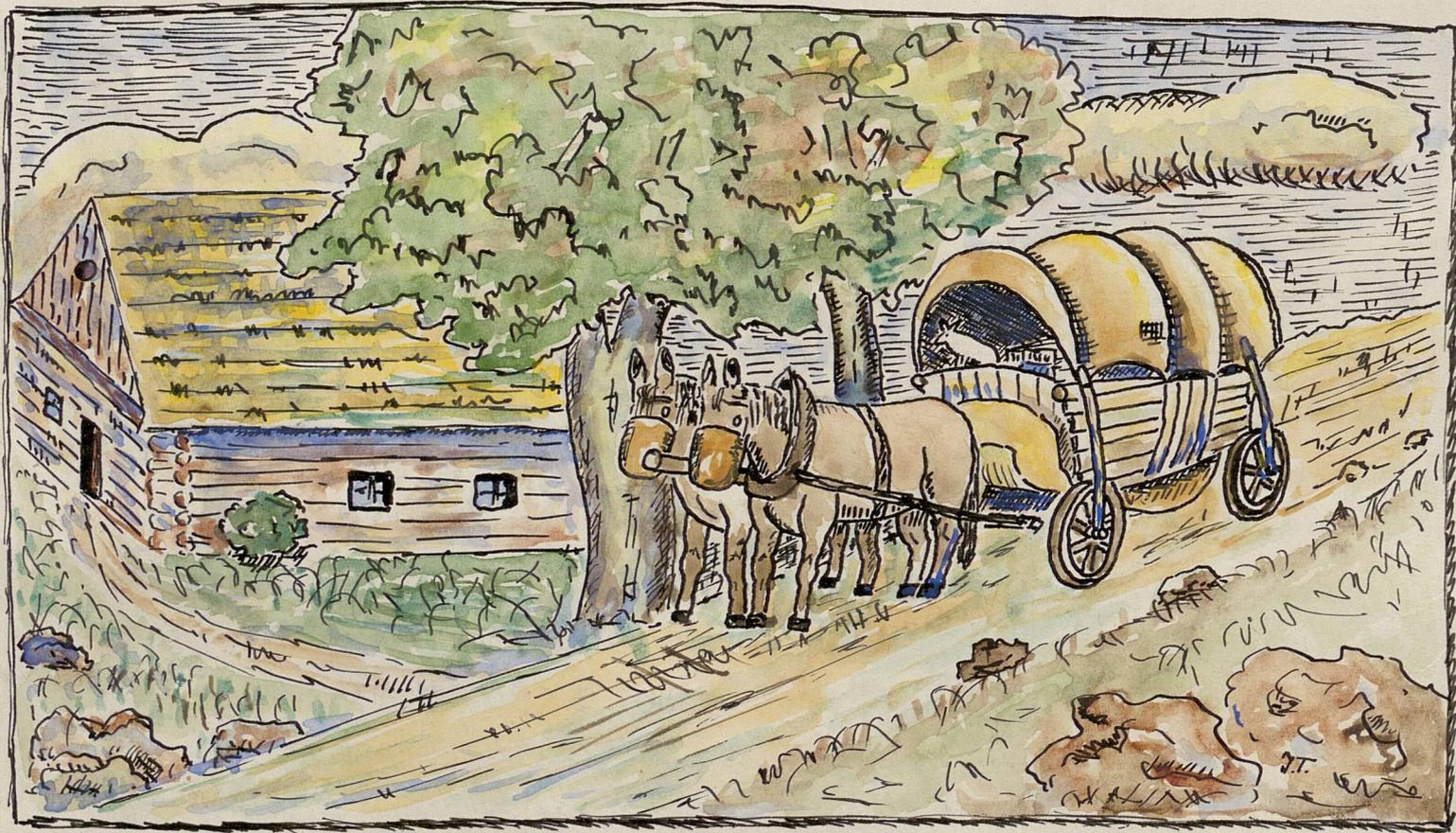
Tak byla stezka podél Oslavy ke Záraru a dále k Čáslavi, podél Svítavy k Litomyšli, později snad i vzhůru podél Svatky. Našeho území se nedotýkaly. Není však zřejmo, že i podél naší Loučky vedla stezka do zářských hor, kde navazovala na cestu do Čech. Byla by to nejprímější, nejkratší vzdálenost na české hranice. O tom však bude psáno ve stati další. Loučské okolí zůstalo patrně tichou lesní pustinou až do 12. století.

S 73

Vysvětlivky:

- Po = Dr. Fr. Pošta: Z minulosti naší země.
Pr. = Dr. V. J. Procházka: Geolog. nástin Písnovska.
Z. = Dr. H. Zapletal: Vznik a vývoj Písnovska.
V. = Dr. Fr. Vitásek: O vývoji a převratech na povrchu zemském.
L. = Dr. J. Skutil: Pravek Písnovska.

Příspěvek k pravěku Písnovska.

Dolní Loučky - prosinec 1951.

Obvi Loučky netvoří velkou řádnou pravidelnou útvar, neboť prostírají se nestejněměrně po obou stranách řeky, která právě zde se několikrát nakýbá. Naše obec je velmi protáhlou porúční vesnicí. Od velkého mostního oblouku dráhy nad silnicí ve Zlebě, kde začínají první loučské domky, až k poslednímu stavení u viaduktu v Mexihorí tvoří cesta vesnicí asi 35 minut, což je vzdálenost přibližně 2 km. Jako každá větší obec, tedy i naše, má více částí. Nejstarší, původní část Louček rozkládá se po levé straně při soutoku obou našich řek. Je to dlouhá ulice, kterou prochází okresní silnice z Písnova na západ do kopce les. mor. výšiny. Za mostem přes rodu, na „Právníkách“, vznikla druhá část obce. Je tu několik kratších ulic. Další loučskou „čtvrť“ je Mexihorí, dlouhá to řada domů od Hradiska počínaje dolů podél řeky zprvu po levém břehu, potom po pravém. Nejnovější částí je pobřežní ulice na pravé straně Libochůvkou od Právníků směrem do Zleba až k mostu. Naproti ní přes řeku u silnice poblíž „Panačkovy skály“ také stojí jediná tři domky čp. 13 - 140 a 175. Potom za mlýnem blíž do vesnice stojí skupina domků v klínu mezi oběma našimi řekami, než se tyto spojí. Říká se tam „U mostu“ nebo „Za mostem“, neboť hned za dlouhým přepravním Loučkovým silničním mostem. Tyto místní názvy možno ještě doplniti tím, že několika domkům na místě bývalého panského dvora říká se společně „Ve dvoře“.

U obvi patří též čtyři samoty: ve Zlebě u silnice obecni domek čp. 45 a ještě před ním, ale za řekou Libochůvkou u lesa hájenka čp. 122 potom za nimi mlýn čp. 105 na „Jalovech“, s vedlejším domkem čp. 106 a konečně na čtyřtábkách domek čp. 83. Rovněž náleží k nám zbytek bývalého dělnického tábora, vystavěného za války v r. 1944 firmou Diana pro zaměstnance v její pod-

níku / zúženém v tunelu /. Jsou to tři přízemní budovy a betonových tvárnici. V jedné jsou upraveny byty, ve dvou jsou skladiště textilní továrny „Poko“ čp. 189 ve Skrzých. Všechny tři objekty, majetok to uve-
dené továrny, stojí blízko újezda při řece pod silnicí.

Přicházíme-li do naší vesnice od východu po silnici ze Strmchovi, prvním loučským stave-
ním je „Obecní dům“ čp. 151 na potůčkem po levé straně. Je v něm sbes chudobinec. Vedle něho v řadě
dále do vesnice stojí několik domků: v čp. 157 je dámské krejčovství, v čp. 156 rávod stolařský a čp. 107
pekárství / dnes obuvsterní / pak remešlálská usedlost čp. 29, největší ve vesnici, dále hostinec s řeznictvím
čp. 30 a 2 domy. Od nich přes cestu, která vyšla ze silnice, rozkládá se skupina domů podél břehu řeky.

Spovazé strany vede silnice podél prvního stavení, selského statku čp. 26 a čp. 25. Před nimi
ve vesnici ústí dvě polní cesty: ze Strmchovi a z poli „Za humny“. Dále do středu obce stojí podél sil-
nice řadou několik rolnických usedlostí, oddělených rávodami. Mezi ně vsunuly se též 2 domky.
V čp. 19 je dílna kolářská.

Naproti statkům, přes silnici stojí o samotě dům čp. 51 s kovářskou dílnou a rovněž jediněly
dům čp. 94, kde je ukelný sklad pro celé okolí. Z domu je přistavěna t. r. „Lupna“, místnost obecní,
která sloužila poslední ra. kasišské skladiště, sbes skladiště J 29 a sberna mléka brněnské mlékár-
ny „Lacrum“.

Přes silnici proti Lupně počíná úzké podlouhlé prostranství, jakási náves, která postupuje
ke středu obce, kde končí před statkem čp. 18. Občané rávodili zde malý parčík. Vedle něho na rolním
místě stojí mezi čtyřmi lipami kamenný kříž r. 1903, postavený tu místo starého, dřevěného. Zde se kla-
de střed obce a konávala se tu lidová shromáždění. Proti lipám na druhé straně silnice, v řadě s
ukelným skladem stojí podkrovní dům čp. 136 se rávodem holičským a kadernickým a dále spojené
patrové domy. V čp. 186 je umístěném sbuvstvo krejčích, v čp. 132 v přízemí je obchod textilními výrobky
a podobným zboží. Za tímto obchodem odbočuje se silnice nalevo široký příjezd k mostu přes
Loučku do části obce „Na trávníkách“. Zpruhé strany příjezdu v domě čp. 133, je rávren obchod
„Jednoty“, a ve vedlejším čp. 90 výdejna mléka pro zdejší obřany. Naproti „Jednotě“ přes silnici nachází
se na domku čp. 17 výklenek se starobylou soškou sv. Floriana. Tato byla nalezena na půdě novým
majitelem domku r. 1902, který ji nechal opravit a rávdil výklenek. Její stáří není známo. V těchto
místech, na středem obce k rávodu, ráhýbí se mírně silnice npravo. Po několika krocích na
téže straně mezi domem čp. 16, „Masnou“ a domem čp. 6, rovněž řeznickým rávodem / sbes v k lidu /,
otvírá se široký výjezd na dosti velké prostranství, obestavené domy, a níže v poradi vyniká věšší,

jediný dvoupatrový v obci. Pěto skupině stavení se říká, jak již dříve uvedeno „Vě dvoře“, který byl před
 170 roky rozdělen mezi drobné rolníky. O něco dále pro silnici vlevo stojí na pokračí sakrad dům čp.
 101 s druhým obkolem „Jednoty“ a proti němu přes cestu dvě hospodářské usedlosti. Za druhou men-
 ší přiblížil se dosti vysoký a široký svah s horních polí „Na výpení“ až ke samé silnici a domek
 čp. 55 už sedí přímo v břehu. Za ním dále na rápad je tento svah porostlý v horní části akátý,
 dole dvěma řadami mladých lip. Mezi těmito uprostřed stojí památník rolníků občanů, padlých
 v první světové válce 1914 - 1918. Několiká schůdků stoupá ke malé plošině v břehu upravené
 a tam v sakradě stojí 320 cm. vysoký neramovaný památník. Před ním pečlivě ruce upravily
 sakradě s květinami. Na pomníku pod napsím „Obětem světové války“ uvedena jsou jména
 všech rolníků padlých. Je jich celkem 32 v tomto pořadí:

Bukal Leopold	Kropáček Josef
Dobeš František	Lepka Jan
Dorbaba Antonín	Matoušek Jan
Dorbaba František	Oděhnal Jan
Gebler Jan	Podborstýj Tomáš
Hloušek Cyrill	Růžička Hynek
Janda František	Sulc Antonín
Jobánek František	Uchytěl František
Juráček Antonín	Vaněk Cyrill
Kondýsek Jan	Vaněk Václav
Kondýsek Jan	Vešera Alois
Kondýsek Antonín	Vrhal František
Konečný František	Zedníček František
Konečný František	Zelinka Václav
Hostka František	Zemánek Jan
Dokoupil František	Suchánek Josef

Pomník pochází z r. 1936 a byl postaven z dobrovolných příspěvků. Druhý nápis na pomníku
 „Uchráňte nabytou svobodu“ byl za německé okupace dle nařízení odsekán.

Od pomníku přijdeme dále po několika krocích ke zdi druhého hostince v obci, čp. 3. Zde končí akáty a lipami porostlá stezka. Silnice tu vede po větším prostranství a zahýbá se skoro v pravém úhlu na jih k mostu přes Loučku. Hostinec je dlouhá, patrová budova, postavená podél chodníku. V přízemí nachází se místnosti hostinské a úřadovna místní záložny Štampelický / dr. Raiffeisenky / Našore má své kanceláře Státní stavební úřad, dohlížející na zdejší úsek stavby obce. Na štítě budovy, obrácené ke východu do vesnice, nachází se málo četelný nápis: „Bože můj, chraň tento dům ode všeho zlého“. P. Z. 1885 O. Z. Dům však je staršího původu. Před hostincem zastavují se autobusy dopravní linky Písnov - Zdárec - Stráček - Heřmanov - Velká Bítost. Druhá zastávka je dále ve vesnici u domu čp. 21, kde je dnes poštovní úřad. Po pravé straně silnice, před hostincem čp. 3, kde se zahýbá k mostu, stojí tři naše překoné veřejné budovy. Jsou to, počínaje od hostince s horou: škola, hasičský dům a nejbližší k mostu sokolovna. Proti nim přes silnici za dřevěným plotem sílí se zahrady plné ovocných stromů. Postupují od řeky podél silnice až naproti hostinci a zabírají celou společnou stranu silniční až do vesnice, kde po bližší „Dvora“ končí.

Školní budova čp. 120, zvaná též „Nová škola“, je jednopatrová a má v přízemí při silnici dvě zahradky květinové s hlavním vchodem uprostřed. Uvnitř jsou tři učebny, zdejší nákladní škola a byt ředitele / v přízemí /. Budova postavena v r. 1911, nákladem 42.000 Kč.

Hasičský dům čp. 190, vedle školy stojící, je též na poschodí, kde obec zřídila svoje kanceláře. V přízemí je upravena hasičská storovna, zbrojnice a vedle garáž pro automobilovou stříkačku. Budova stojí od r. 1951, stála — 2

Sokolovna zdejší pochází z r. 1927. Má pěkně zařízené jeviště, sál s galerií, dvě menší místnosti vedle a byt pro sokolníka. Poslední dobou výdatně pomohli s úpravou jeviště zaměstnanci firmy „Baraba“. Stavba stála

Několik kroků za sokolovnou vchází silnice na most přes Loučku. U něho končí silniční chodníky, které vedou po obou stranách skoro celé hlavní ulice. Za mostem stáčí se silnice k rápadu. Právě v ohbí vchází z ní doleva cesta, která se hned před prvním domem čp. 121, strojírenskou dílnou, rozděluje na dvě ramena. Obě končí za skupinou domků u řeky Liboskivky. Levým ramenem přijdeme podle rápadu cementárského čp. 52 k druhé menší strojírenské dílně čp. 182 a k provizorní budově zdejší střední školy. Je to dlouhý, přízemní dům, stavěný z tvárnice, složený ze škváry a cementu. Zřídila jej v době německé okupace r. 1944 firma Diana, která měla dílny na sestrojování letadel v loučském tunelu. Pětky byl dům určen pro rávodní nemocnici. Po válce zde zatím umístili střed-

ni školu se 4 mi třídami a školu mateřskou o 1 třídě.

Ud rážbu za mostem na rápad vede silnice podél mlýna č. 27 s pilou a popředejí. Stojí opravo u samé cestě. Mlýn má 3 stolice vělu, kašník, kerupník a šrotovník, vše na pohon vodní turbíny. Dnes me le sám pro celé okolí; sousední mlýn stojí. O něco dále přes silnici po levé straně ve větší zděné budově čp. 147 jsou strojnice dílny firmy Baraba, podnikatelství stavby dráhy ve radejším úseku. Stanice láze a skladistiě firmy nacházejí se o několik kroků dále po téže silniční straně ve vlastních dřevěných stavbách. Zde na rozcestí před kamenným křížem z r. 1901 se okresní silnice dělí. Levá větev míří do leonatského Žlebu do Kloumského Jestrábí a k Velké Bíteši - 15 km, pravá vede k Újerdu, do kopci zářeckých a pak buď k Velké Mexičici, nebo ke Zárnu. Několik kroků za křížem nad zářskou silnicí stojí dům čp. 175. Dnes je v něm stanice S N B. Posledním stavením naší obce na rápad k Újerdu byl mlýn. Jeho vodní strouha dotýká se na rozcestí samé silnice. Poslední při silnici do Žlebu je dům čp. 13. Stojí po levé straně a v radu za ním sumí Libochůvka. Proti němu přes silnici pod Panáčkovou skalou stojí ještě několik obydlí. Jsou to však pouze dřevěné baráky, uhlavně a pohostlně upravené. Náleží firmě Baraba, která je po skončení práce na dráze asi odkládí.

Jdeme-li dále úzkou, křikovou silnicí do Žlebu za velký mostní oblouk, ocitneme se u ditiče kamenní firmy Baraba. Stojí hned u silnice opravo, na okraji velkého lomu. Pak se přikre, zářské straně s obou stran tak přiblíží, že tu sotva stačí místo pro silnici a těsně vedle ní tekoucí Libochůvka, která má značný spád jako prudká bystřina mezi kamením k Loučkám. V malé chvíli přijdeme k dřevěnému mostu a za ním u polička nebo zahrady stojí na úpatí lesa hájenka čp. 122. Náleží, jako lesy okolní, do katastru naší obce a je majetkem státního velkostatků z Předklášteří, dříve klášter Porta Coeli.

Jak ráhne silnice opravo za ostrý skalnatý výběžek, ocitne se před malým domkem číslo naší obce 45. Dříve tu hospodářil drobný rolník, na svých poličkách, výš nad stavením v lese polohěných. Dnes všechno náleží dolnoloučské obci. Na protějším břehu stojí bývalý "Hávdív" mlýn, který již náleží k Deblínu. Naš obecní katastr však sahá ještě dále po pravém břehu řeky. Za minutu odbočíme ze silnice v pravo na obyčejnou cestu ke mlýnu na "Falsovech". Stojí pod stromi, kole prostírají jeho pole. Mlýn má čp. 106. Je to velká starobylá budova, ze dvora na posekovi. Dnes se tam nemle; mlýnár hospodář jako remědělce. Domek čp. 105, hned naproti přes cestu, náleží též ke mlýnu.

Dále po cestě za malým lesíkem stojí skupina několika domků, osada Chytilky.

Náleží k obci Újerdu, pouze jeden domek na horním okraji nejvýše položený, patří k Dobrým Loučkám a má číslo 83 a domek čp. 2 po pravém břehu Libochůvky do Hl. Jestrabi. Je vystavěn na konci našeho katastru přímo u jeho hranic s Újerdem. Z domku možno jíti přesinou přes kopce Mírovou na druhou loučskou stranu, kde vede lesní cesta nad budoucí dráhou. Tudy se sejde na chystané loučské nádraží před Panáčekovou skálou a dolů pod Újerdem dráhou vede cesta na silnici poblíže velké ovocné školky u Louček. Za několik minut potom jsme u mlýna a brzo na prostranství před školou a hostincem. Mezi obě budovy odbočuje s okresní silnice před hostincem krátká spojovací silnice do Horních Louček. Před po několika krocích vyšářejí s ní na obě strany polní cesty; jedna v pravo do kalovských kopců, druhá po rovině vlevo, k Újerdu.

Podle kalovské cesty púteka se Žlebů do vesnice potůček. Teče pod hornoloučskou silnicí a nakýbá se k rápadu souběžně s újerdskou cestou. Jdeme-li po ní, staneme na chvíli před budovou „Staré školy“. Stojí na potůčkem, který se zde náhle otáčí k jihu, teče pod cestou do mělkého řílíbku a brzo umírá v řece Louče.

„Stará škola“, jednoduchý, patrový dům, byla vystavěna skoro před sto roky ve skalnatém břehu. Před vchodem v průčelí k cestě obráceném, má zahradky. V přízemí, a bývalého bytu správce školy, byly loni velmi účelně upraveny z místnosti: v předu pro státní úřad mateřní a za ním vyzdobená občanská síň oddací. Do poschodí vedou točité, dřevěné schody. Nahoré jsou dvě učebny a dější základní školy. Jelikož budova stojí v odkopaném, vysokém sraku je poschodí na druhé straně jen přízemkem a s hornoloučské silnice vede chodník po násypu až ke školní síni v poschodí. Tudy chodí řáci do školy, nikoliv dole průčelím. Stará škola stojí skoro na samém rápadním konci vesnice. Posledním stavením s této strany je vedlejší domek čp. 48. Několik kroků za ním stoupá s újerdské cesty púteka druhá cesta do kopce ke kostelu.

Hostel - hřbitov a fara - viz stát samostatná.

Na úpatí spodní farské zahrady, mezi cestou ke Halím a horní loučskou silnicí, vystavěla v roce 1927 svůj spolkový dům „Orlovu“ tělovýchovná jednota Orla čsl. Výstavní budova, průčelím obrácená k silnici, má uvnitř jeviště, sál a též místnosti obyčejí. Dnes je tam naše státní kino.

Ze středu vesnice možno přejíti po mostě přes Loučku, zesílenou Libochůvkou do druhé části naší obce na „Právníky“. Paké od budovy střední školy „Za mostem“ přes Libochůvku vede dřevěná lávka na Právníky, nebo do pobřežní ulice k viaduktu. Smotou na straně „Právníků“ vchází široká cesta do pobřežní ulice, která se táhne rovnoběžně s řekou. Je hodně široká, domy většinou s

poslední stoby před r. 1938, zvláště řada při vodě. Některé jsou stavěny jako rodinné vilky, nebo mají alespoň podkovi. Podobně je tomu po celých Trávníkách. V č. 96 je rážena menší strojní dílna, v č. 95 pracuje stolařské družstvo „Javor“, dříve samostatná stolařská řemeslnost - Petr Hraonica. Z této ulice vede příčná cesta dlemy dozadu, do druhé souběžné ulice. Tam se říká „Vulici“. Je to nejkratší část Trávníků. V ní po levé straně - jdeme-li k rápadu - naproti mostu stojí vedle sebe několik menších remíslářských usedlostí a domků. V jednom z nich č. 43 usadil se krahodník. Za domem na krahodě upravil skleníky a rážony zeleninové i květinové. Z obou ulic možno na rápadním konci přejít do příčné ulice, vedoucí ke mlýnu č. 44. Hned na kraji od vody je č. 160, krejčovství, naproti v č. 127 stolařství.

Patrový mlýn v 4 složení se vším příslušenstvím a šrotovníkem, dres v kladu, stojí pod stráně a jeho vodní strouha, obtéká od svého ráčátka z Libochvířky velkou polní plošinou nad mlýnem, rovnou Niva. Na jejím okraji u cesty od mlýna stojí v samotě nový dům č. 162. Za ním je rozcestí. Jdeme-li přímo vzhůru, brzo vstupujeme do lesa na příčné stráně „Pásovíku“. Druhá cesta za domem vpravo končí u násypu dráhy před tunelem. Vede též do polí. Od tunelu s násypu je krásná vyhlídka na celé okolí. Zdejší úsek dráhy je z nejobtížnějších partií celé stavby od Břeva do Žďáru, ale zároveň nejkrásnější. Počíná od Pásova, končí nad Rikonínem. U Převlklašteří má něm budovu z železné mosty. Přes Svratku a Loučku, pak menší železný přejezd nad silnicí ke Hájánovicím. Zde už je násyp železniční dosti vysoký a trasa dráhy neustále stoupá, neboť právě u nás je přechod z nížiny do kopce na Č. mor. Vysočinu. Na loučské území vstupuje dráha za viaduktem v Merihoří.

Vrátíme-li se od tunelu zpět dolů ke mlýnu, dojdeme až ke břehu Libochvířky. Zde začíná druhá ulice, rovnoběžná s mlýnskou. Hned na rohu, proti vodě, v domě č. 136 je krejčovský rávod a vradu na konci ulice, pod mlýnským náhonem stojí původní, oblouká budova č. 191, rovněž z betonových tvárnic. Postavila ji také žena Diana za německé okupace pro svoje strojní dílny. Poslední dobou vyráběl se zde kovový nábytek. Od této poslední ulice vede cesta vzhůru, proti proudu Libochvířky, pro bývalém obecním pastvišti „Vehotě“ - dnes sokolské hřiště - a hned za ním počíná řada nejnovějších domků loučských až k mostu. Některé jsou stavěny villovým slohem a s podkrovním.

Ústí obce, zvaná Merihoří, počíná přímo na úpatí Hradiška. Z hlavní loučské ulice při okresní silnici odbočuje tam v levo cesta, před domem č. 21. Z malého prostřanství u kovárny vede přes mostek nad střemchovským potokem, podle místní prodejny tabáku č. 33 do uličky mezi domy a dále k obrůstevní prádelně, která je v domečku pod samým kopcem. Potom obháří cesta lesnaté stráně Hradiška. V těch místech se řeka skoro těsně přiblížila, ale hned velkým obloukem teče k protějším skalám.

Po několika desítkách kroků začínají při levé straně cesty první mexikořská stavení a za okamžik jsme již v ulici. Levá řada domů je stavěna při skalách Hradisko, druhá přes cestu stojí na břehu Loučky, která vradu za jejích dvorky kloučí mezi balvany pod Bílou skálou. Před ulicí spojuje oba břehy dřevěná lávka. U ní na protější straně pod skalami vystavěla firma Barabů několik dřevěných domů pro zaměstnance a společné byty pro dělníky ze vzdálených míst. Je tam také kavárni, kuchyň, jídelna a restaurace. Vedle budov možno jít i na Trávníky.

Mexikořská ulice je krátká; domky po pravé straně bvo končí před větším prostranstvím, které se šíří od řeky až po cestu. Rostou zde ovocné stromy a hned u kraje mezi lipami stojí prostý železný kříž na kamenném podstavci.

Levá řada domů postupuje však dále k východu podél Hradiska. Stavení jsou většinou nově upravena nebo přestavěna, před okny až k cestě mají žaluzie. Je to na sluneční straně a s cesty před domky otevírá se krásný pohled na protější ralesměrné stráně a na skály z nich vyběhající. Na ~~na~~ výběžku jednoho kopce vidíme mezi lesy malou dřevěnou chatu, druhou na úpatí tohoto kopce, patří jí akad. malíři p. Tešičku a Bernu. Řeka pod skalami nenáhle zmizela kde před tím změnila svůj tok v mlynském splavu, který při konci sadu vodu zastavuje. Za to tím divočeji bouří mezi skalisky pod ním. Je tu v Mexikořském údolí krásně, voláště v létě, když nad střechami domků šumí listnatý les Hradiska. Veselá, jasná zeleně jeho lískových a habrových končin závodí s vřavější modrozelenou barvou smrčů a jedlí na protějších stráních. K tomu dole láká ke koupání a rybolovu čistá horská bystřina. Těchdy má Mexikořů hojně návštěvníků.

Pod splavem stáčí se řeka opět k Hradisku a zároveň končí po této straně. Dále už vede jen úzká stezka nad šumící Loučkou. Hned za posledním domem čp. 71 přechází cesta po dřevěném mostě na druhý břeh. Vede k mlynské struze, vytékající z blízkého splavu. Potom směřuje podél ní stále k východu. Zde po levé straně cesty vznikla opět řada domů a končí bývalým mlynem čp. 65, v němž je dnes restaurace a strojní dílna. To je poslední stavení mexikořské a vůbec loučské, podle řeky směrem k Předklášteří.

Návštěvníci Mexikoři a Louček neopomenou vystoupiti na kopeček Hradisko ke zříceninám středověkého hradu Lučka. Chodí se tam buď cestou vzhůru podle obecního domu na východním okraji vesnice, nebo kratší, příkrou stezkou od řeky vedle obrůstevní pradelny, původně též pěstinou z Mexikoři. Zříceniny jsou plošti rozsáhlé. Skládají se z předhradí a vlastního hradu.

Podle zaměstnání žijí v obci převážnou většinou dělníci, kteří pracují hlavně v kovoopravě a při stavbě dráhy. Dojíždějí do závodů v Písnově, Drásově, Kůrně a v Beně. Jistý počet pracuje též v papírně v Předklbště.

Výlučně je u nás zemědělských rodin 11.

V obci bylo r. 1950 založeno Jednotné zemědělské družstvo. Současně je II. typu, čítá 116 členů a obhospodaruje ha pozemků.

Předseda : Šmardová Markéta, Dolní Loučky čp. 146.

Hospodář : Šmarda Josef, Dolní Loučky čp. 146.

Účetní : Volgemut František, Dolní Loučky čp. 96.

Pokladník : Borek Josef, Dolní Loučky čp. 44.

Spolek dobrovolných hasičů má 36 členů činných, 87 příspěvků a vlastní budovu.

Předseda : Gruber Jan, krejčí, Dolní Loučky čp. 34.

Jednatel : Bukal František, krejčí, Dolní Loučky čp. 163.

Velitel : Pochop František, krejčí, Dolní Loučky čp. 11.

Pěšácká jednotka Sokol, má 267 členů a vlastní budovu.

Starosta : Ing. Flaviánek Petr, Dolní Loučky, barák Lz. Barabos čp. 10.

Jednatel : vch. st. Bláha Zigmund, Dolní Loučky čp. 175.

Náčelník : Havelát Tomáš, krejčí, Dolní Loučky čp. 76.

Místní organizace Komunistické strany československé, vedoucí strana v obci, čítá dnes 120 členů. Strana byla založena r. 1945.

Předseda : Jobánek Miroslav, úředník sekret. H. S. Písnov - bydl. Dolní Loučky čp. 133.

Jednatel : Drvák Věroslav, dělnický učitel v Písnově - bydl. Dolní Loučky čp. 167.

Vělařský spolek založen r. 1932.

Předseda : Pochop Jaroslav, holič, Dolní Loučky čp. 136.

Jednatel : Sojka Vojtěch, nástrojář, Dolní Loučky čp. 148.

Záloženský spolek „Kampelička“ - založen r. 1901.

Předseda : Svoboda Josef, Dobru Loučky čp. 157.

Pokladník : Borek Josef, Dobru Loučky čp. 44.

Obecní knihovna, umístěna v čp. 186, má 756 svazků.

Knihovnik : Nevoratová Jarmila, učitelka, Dobru Loučky čp. 84

Knihovna závozu „Baraba“ má 1100 svazků.

Knihovnik : Růžička Josef, dělník, Dobru Loučky, barák čp. „Baraba“ čp. 11.

Místní národní výbor čítá 25 členů.

Předsedou je Ondráček Jaroslav, Dobru Loučky čp. 165.

Obecní tajemník Křístý František, Dobru Loučky čp. 152.

V obci jsou tyto prodejny:

Jedna masna, vede Synek Josef, řezník, čp. 16.

Výdejna mléka, vede Burianová Marie, čp. 90.

Dvě prodejny „Jednoty“, vede Jobánková Marie v čp. 133 a Průcha Ferdinand v čp. 101.

Dvě „pohostinství“ Lepka František v čp. 30 a Synek František v čp. 3.

Shledat uhlí Žilka Josef v čp. 94 pro mnoho obcí v okolí.

Ze dvou mlýnů pracuje mlýn čp. 47 Válek Julius, jenž je přiděleno více obcí.

še obec vznikla někdy ve 13 století u prvních a ranostého dvora pod hradem Lučkou, jehož zručeninám a celému kopci říkají lidé Hradisko.

Hrad Lučka stál již před r. 1200, neboť si zachoval svoje původní slovanské/české/ jméno. Jako hrad Veverčí, Víchov, Buchlov a jiné. Později stavěné hrady již dostávaly názvy německé, jako Pernštejn, Holštejn, Šternberk a jiné. Také první zmínky o našem hradě pocházejí z počátku 13. století.

Do poloviny 11. století sahaly až k nám, po tišnovskou dolinu obrovské pralesy, prostírající se po celém poměří českomoravském, dnes t. zv. vysočině leskomoravské. Ve vzdáleném okolí byly to porosty smíšené, hlavně listnaté, doubravy a bučiny, po stránkách neprostupné křoviny haby, kory, habrové a jiné. Dole v bahutých lukách, mezi skupinami vrb a olší plouřila se řeka Loučka, která na stoku s Libochůvkou, tedy na místě dnešních Dolních Louček tvořila větší močál, než vstoupila do skal merihorských. Tehdy ještě bylo říční koryto mělké, teprve časem se prohlubovalo. Naše území bylo tehdy pravděpodobně liduprázdňé. Nejbliže k nám se nacházely první prastaré osady až pod Tišnovem, v dolinách t. zv. Boskovičské brázd. Jsou to Malhostovice, Nuzičov, Drásov, Čelín, Hradčany, Lentice, Chudčice, kde se dosud vykopávají různé pravěké památky: popelnice, zbraně a j. U nás se dosud nic podobného nenalezlo.

Až po r. 1039, kdy český kníže Břetislav obsadil Moravu a nastaly klidné, sporádané poměry u nás, počalo též obyvatelstva přibývat. / Do té doby, přes 100 roků trpěla Morava nejméně divokých Maďarů, kteří nejen loupili, ale též lid hubili a do zajetí odváděli. /

Břetislav, později český kníže zavedl u nás t. zv. správní soustavu hradeckou. / Rozděлил zemi na kraje podle hradi zeměpanských, odkud jeho úředníci vládli. Byly to: Olomuč, Přerov, Hradec na Moravici ve Slezsku, Spytihněv u Uh. Hradiště, Břetislav, / Břeclav / Znojmo, Brnohrad-
č. 374. / Naš kraj celý náležel k Brnohrad / dnes hrad brněnský / a tamní kastelán / purkrabí /

pečoval o klid a pořádek v celé brněnské oblasti. Mimo to, byly ještě menší osady. Zdejší okolí tvořilo s tichovským okresem hradu reměpanského Veverů, jehož pohradní či kastelán byl náčelníkem ve svém obvodu. Přímě vládl v osadách při Veverů, které byly knížecím majetkem a dožíval také na svobodná sídla rodová. / Na př. Lomnice, Deblín, kde se vyvinula první rodová šlechta. / Naše dosud pusté okolí loučské náleželo knížeti, jako mu patřila veškerá neobdělaná půda v celé zemi, / tedy hlavně lesy /.

Úrůstu obyvatelstva v poměrně klidných těchto časech století 11. již nestačovala dosud obdělání půda. Vznikali po vesnicích bezzemci, t. j. mladší synové rodiny, na které již polnosti nebylo. Proto kolem r. 1050 počalo nové osídlování dosavadních pustých území. Na rozkaz knížete nakládali jeho purkrabi nové vsi na vyměcené půdě. Podobně činily kláštery a jednotlivci / knížecí dvoráné, členové knížecí vojenské družiny /, kterým reměpán daroval pustého / lesy /, aby si tam vlastní panství řídili, totiž založili vesnice, postavili svá sídla - hrady, tvrze a tak obdělávaný kraj dále šířili. / Území darované navždy, t. j. dědičné = statek zpučný, allodium / kláštery, šlechta / Území darované pouze na dožítí = statek lenní, beneficium / dostávali hlavně vysloužilí vojáci /.

Penkráté, koncem 11. nebo ve 12. století oživilo také okolí naše. Buď kastelán reveršský, nebo nějaký knížecí dvorán či bojovník, jemuž bylo rojejší území darováno, založili u nás první vesnici. Vybrali příhodné místo na sluneční straně a dali vyměřiti les, / správně vyprávěli - vyžalářili / aby získali půdu pro zemědělství. To učinili hlavně otroci a též bezzemci, kteří se nově chtěli usaditi. Uprostřed této získané „noviny“, v malém říbku, kolem palouku - loučky / dnešní Horní Loučky s řízým, t. j. stálým pramenem vody počaly se státi domky nové vesnice, zvané Lučka / podle Loučky /, dnešní Horní Loučky. / Mají tvar oválný, což svědčí o větším stáří než vesnice „ulicovka“ jako Dolní Loučky. - Č. 54. / To byla první osada u nás. Současně dole pod straní u vody postaven panský dvorec a na kopci nad řekou, možná že na starodávném hradišku brzo se též zvedaly zdi hradu Lučky. Rovněž pod hradním kopcem, na břehu řeky vzniklo několik chatrčí. Bylo to podhradí, které s panským dvorem utvořilo základ naší obce. Všem hlouko, po staletí naše dnešní vesnice, Horní a Dolní Loučky tvořily celek, zvaný osada Lučka. Brzo vznikly další osady. Tak na blízku, pod kořvinami střemchy / keř podobný třesni / postavili dvůr, / později vesnička / Střemchov, nahore u bahniťáka zřídla čili kaliska vyrostla obec Kalý, pod jilmovým kopcem Jilmovi, dále Křlokoú, Vlší a p. - Všechna tato nová sídla mají podobný způsob pojmenování

a sice podle polohy a místa, kde se nacházejí.) Jsou to názvy „pomístní“, které jsou původu mladšího, než stará jména rodová: Chud - Chudice, Lentice, Malhostovice - nebo vlastnická: Víckov, Křivanov, Vidonín, Rojetín, Pšonov. Vznikly patrně v krátké době za sebou. Ovšem nevíme, zda je všechny založil pán z Loučky nebo jiný okolní šlechtic. V sousedství žili na Chvališově / dnešní mlýn Chvalšovský s vesničkou Chyťalky / vládkové Chvališovští, pak rovněž menší panství tvořil Újezd s tvrzí Hrádkem, Člší a Litava. Většími sousedy byli pánové z Deblína, Lomnice, Pernštejna. Pšonov s Březinou držel vůd Johaniiti, později od r. 1233 nově postavený klášter Porta Coeli.

1) Kdo vlastně obec Loučky a hrad Loučku založil, nikdy se nedozvíme ale nevíme-li tak purkrabí veverský z vile knížecí, tedy byl to příslušník velmi významného rodu, neboť zrušení hradní poukazuje na velkou rozsáhlost tohoto sídla. Je pravděpodobné, že kníže sám dal rozkaz ku stavbě našeho hradu, tedy, že byl původně majetkem zeměpanským. (Že by snad loupežníci jej postavili je nemožné pro nákladnost.) Dost možná, že nejen strážil pralesy, ale byl též strážcem poříční cesty která od Pšonova pravděpodobně vedla podle Loučky vzhůru do hor ke Zdáru a do Čech. Za starých časů, až do 13. století vedly od nás do Čech jen cesty či lépe stezky podél toků říčních, přes nekončící hvozdy, které se na pomoci leškomoravském šířily. Snad i podle Loučky šla taková stezka. Dokazoval by to velký počet zrušenin, které se po obou březích naší řeky blízko sebe nacházejí. Vzdáť po délce jejího toku ani ne 25 km. od Pšonova po Strážek stálo při Loučce 8 větších nebo menších pevností: Lepiška u Předklášteří, naše Hradiško, Hrádek v Újezdě, Pšonov a Hošíkov u Skryji, Víckov, Mitrov a Strážek. Jsou zde říční soutěsky a hrady mohly mít účel, že v takových místech zaručovaly cestě bezpečnost. V tom případě, je-li naše domněnka správná, celé zdejší okolí určitě náleželo i s hradem Loučkou knížeti.

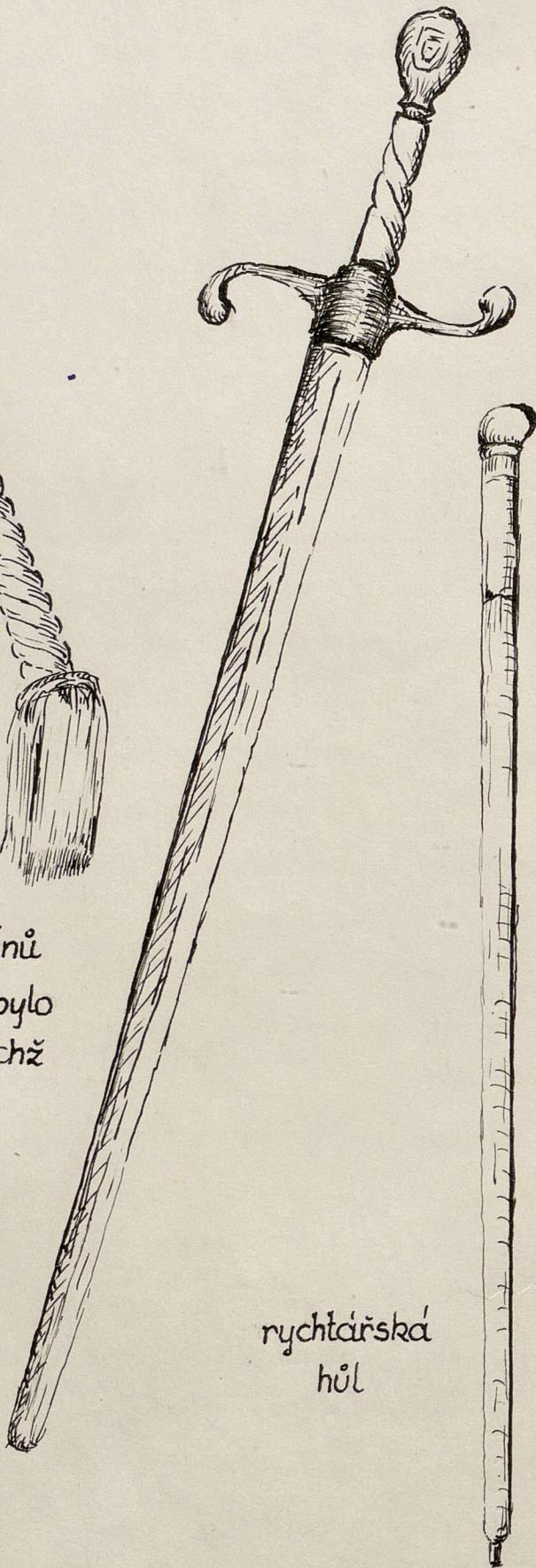
Poříční stezky byly přece jen málo schůdné, zvláště za nepohody v zimě nebo při povodních a nestáčovaly vymahajícím se obchodu, zvláště když u nás počala se zakládati města a rozkvěta v nich řemesla. Proto ve 13. století byly upraveny nové pohodlnější cesty přes lesy, od hradu ku hradu = t. zv. hradecké silnice = dosti široké pro formanské, kupecké povozy. V našem okolí tehdy zrušeny cesty a povalnes, ovšem zdokonalené trasy. Byla to cesta „zlatá stezka“ přes Haly ke hradu Rozínce, ke klášteru Zdánskému, dále do Čech na Lástar, druhá přes Loučky ke Újezdu; zde ralybala do příkrého Babínku, vzhůru vedle Pšonína, ke Zdáru, k hradům Moravi, Křivanovu a potom na Polnou v Čechách. Stezky poříční byly opuštěny a zapomenuty, strážné hrady pozbyly svou důležitost a přešly do soukromého majetku, buď darováním nebo koupí. A tehdy, v 13. století máme

první správy o našem hradištku.

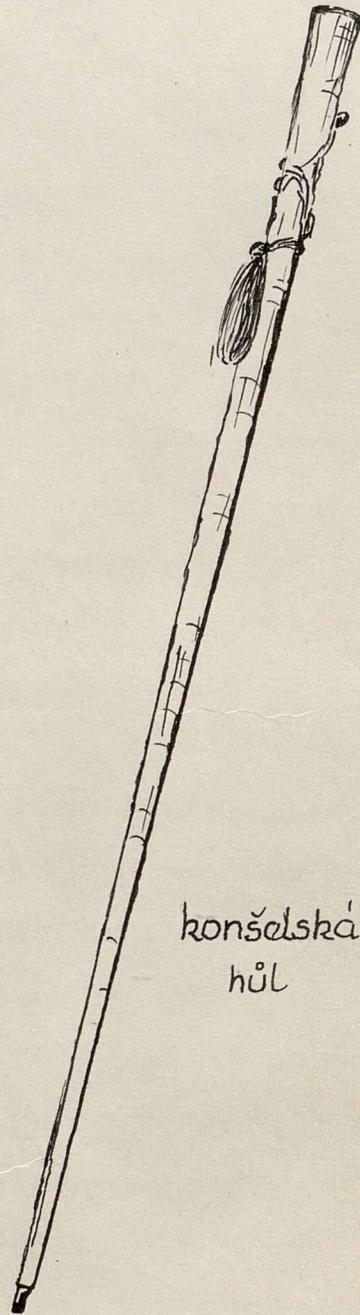

hrdelní
právo

popravčí meč pánů
z Lomnice, s nímž bylo
střato 17 osob, z nichž
1 žena

rychtářská
hůl

konšelská
hůl

1220

Kláster v Doubravniku byl založen r. 1220 panem Štěpánem z Medlova / pordeji z Pernštejna /. V klásterě byli augustiniáni. Kláster v Doubravniku

1234

Velova po králi Přemyslu Otakaru I. Nonstancie, založila r. 1234 na místě někdejší komendy řádu multonského kláster pro řeholnice Řádu cisterciáckého, říčený „Porta coeli“ a středě jej nadala.

Založení klásteru.

1236.

Hrad Lička s okolím r. 1236 náležel pániům z Deblína. Byl jejich majetkem ale zapsán na něm je Hartlík „z Ličky“ a psal se obvyčejně Archleb de Dubna. / Slovník: Historie Moravy, str. 339, ai-li již to nebylo r. 1234. On a manželka, Burka / Budislava / jsou prvními známými majiteli našeho hradu a panství v polovici 13. století. Archleb z Deblína zastával vysoké zemské úřady. Byl r. 1233 podčesím, r. 1240-86 purkrabím brněnským a zároveň v letech 1277 až 1294 do své smrti komořím bitovským a krojenským. Nebylo divu, že za věrné služby třem českým králům: Přemysl I., Václav I., Přemysl II., dostal panství loučské s hradem. Archleb ve stáří rozdělil svůj majetek, že Ličku dostal jeho mladší syn Vítěk.

Hrad.

Prvo po vzniku hradu, dvora i vesnice založen také původní kostel radejší. Byl jako všecko / výjma hradu / srouben ze dřeva. Byla to vlastně jen kaplička. První záznam je o ní r. 1236. Holý a kým byla postavena není známo.

1238

Hostel kláštera.

Kolem r. 1238 zbudován chrám a zbožná zakladatelka kláštera „Porta coeli“ Konstancie pronesla v něm místa svého odpočinku. Celé pak založení její došedší schválení a posvěcení církve mího, těšilo se po dlouhou dobu nemalé přízni rodu královského, jehož členové radi tu prooblévali.

(Z té doby má jedna trať pozemků u Přemchovi název „v Království“.)

1241

Tatari.

Rok 1241 z jara vstihly na Moravu hordy tatarské a v květnu jeden oddíl rajel až k nám. Zpusťovali právě dostavěný klášter tišnovský, spálili klášter v Doubravnicku a je více než jisto, že se dostali až k nám. Lidé se možná zachránili na hradě Liúce, ale vesnice / dvůr podhradí a několik roubených domků / leželo popelem.

1252

Tatari.

Podobně jako v r. 1241 i v r. 1252 prožívaly naše kraje utrpení od hord tatarských, kteří k nám podnikali časté nájezdy.

1278

Co se týče loupežníků, nejnepříhodnější dobou pro ně bylo bevládní po smrti krále Přemysla II. Loupežníci.
r. 1278. Někteří byzní šlechtici počali okrožovati cesty, kláštery i jiná sídla. Pověstným se stal Gerhard z Obřan u Brna, který celé široké okolí nepokojoval až ho zrotil s vojskem Závě a Falkenštejna. Ažle po jeho /Gerhardově/ smrti řádili loupežníci z obřanského hradu dále.

1292

V letech 1292 až 1322 žil na hradech Lúče Vítok a psal se Vítok z Lúčky.

Rychtářský úřad vznikl již ve 13. století podle práva německého. Rychtář vyřizoval drobné spory mezi osadníky a dohlížel na řádné odvádění poplatků a jiných dávek v obci. K tomu dbal, aby panská roboty byla v pořádku obslána všemi, kdo jí z obce byli povinni. Naš rychtář měl na starosti obě vesnice Loučky dohromady. Rychtářský úřad.

Uklidný vývoj našeho lidu v 13. a 14. století byl rušen pouze dvěma nepřátelskými výpady a potom v dobách slabé vlády řádním loupežným rytířů a místy také obyčejných „lapků“ / lupičů /.

1304

R1304 udal se opět jiný výpád na Moravu. Divoci Krumáni, řijící v krajině Jagerské, Krumáni. obněšního Maďarska, z návodu německého krále Albrechta podnikli na Moravu až na Brno a Ivančice, které vypláceli. Není známo, zda přišli až do našeho okolí.

Staník z
Chvalšova.

1311

R1311 dobyli Brňané obránské loupeživé hnízdo a rozbořili. Podobné pověsti jako Gerhardovi dostalo se porději i jiným šlechticům; v našem okolí některým členům rodu deblínského, lomnického a pernstýnského, dokonce i pánům na hradi Luče, neboť púhony hlavně z konce století 14. a z počátku století 15. mluví jasně o „pěstrém právu“, které tehdy ravnádo. Bylo to v době, kdy svářili se o vládu na Moravě markrabata: ušný, ale majetku ehtivj Jošt s prudkým, ač násilnickým Prokopem. Moravští pánové stranili jednomu nebo druhému; bitky mezi přívrženci byly velmi časté. Za těchto poměrů dobře se dařilo lupičům. Pak náš sourod Staník z Chvalšova, porději z Moravy, přívržec Prokopův, byl známý ráč z násilník. Ze své tůze přepadal vesnice, dvory a vystupoval na síhnicích.

Umrtí.

1322

Vítěk z Lučky zemřel r. 1322. Hle je políben není anámo. Byl posledním z deblínskéh, který Loučky držel. Po něm riskali Lučku buď koupi nebo dědictvím pánové z rodu Hunštátskéh, který v Loučkách vládl přes 150 roků. Byl to Herold / Gerhard, Erhard / z Hunštátu a Obrán, který první z rodiny měl Loučky.

Komorů.

1326

Herold, majitel hradu Lučka, zastával úřady remské. Byl od r. 1326 komorům Brněnska a Znojemska. Vedle panství loučskéh držel Herold Hunštát, Lysice a Polehradice / u Hustopečí. V Loučkách nebydlel, spíše na Polehradcích.

Hoby l. 1338.

1338

Purodní pohroma přišla r. 1338 která ničila blahobyt obyvatelstva. Nesmírné roje

kobylky přiletěly z Rakous a Uher v mračnech rastiřujících slunce k nám, na západní Moravu. Vrhly se na pole a stromy. Marné bylo všechno lidské namáhání, kopání jam, zapalování mokravé slámy, hmot a vonění; kobylky ošraly vše do kola a zbylé roje odletly na jih a západ, - půše mnich řádského kláštera. Ani Loučky tehdy nebyly ušetřeny.

1348

Koncem 13. století již všude zaniklo otroctví a proto ubývalo panským dvorům laciných dělných sil. To bylo pobídkaou vrchnostem, aby utužovali znenáhla poddanství a takovým způsobem hleděli novou levnou silu pracovní získati. To začalo zvláště po hrozném moru, který u nás roku 1348 vypukl. Na „černou smrt“ zemřelo na Moravě tehdy více než 1/3 lidí. Ve městech nestačili ani sarky kopati.

Mor.

Touto a jinými pohromami ubýlo u nás obyvatelstva, pracovníků. Proto začínali pánové brániti volnému stěhování svých poddaných. Již koncem 13. století, kdo chtěl z venkova přisídliti do města, nebo na jiné panství, musil mítí t. zv. „Veglas“ t. j. propouštěcí list od své vrchnosti. Porději za vlády Karla IV. vymohla si šlechta právo, (nejprve kláštery tuto výsadu dostaly) že mohou souditi svoje poddané bez odvolání k zeměpanským purkrabím.

1350

Herold z Humpátu zemřel r. 1350 a majetek rozděлил synům. Hrad Ličku s panstvím obdržel nejmladší z pěti jeho synů Hroch / Hroznata / a psal se „z Ličky“. Žil u nás na hradě.

R. 1350 koupili synové Heroldovi Hngelnicre / Hůrnice Moravské / se všemi příslušnostmi i s dědičkou Chocranovem dědičně od Bočka z Medlova. / Z deský brněnské str. 219/.

1353

Věno.

R 1353 oženil se Hroch / Hroznata / z Lučky. Svě manžele Markěta, rozené ze Štenberka, upsal po svatbě jako věno 50 hřiven roční čivče na svém majetku v Loučkách a Malhostovicích.

1360

Výměna obcí.

R 1360 rozšířil Hroch svoje panství o Drahonín a Nevěřín / ranitka lá obcí u Skryjí / jako výměnu za vesnici Lehy v kraji Olomouckém s Bohuslavem z Mitrova a Strážku. Hroch zemřel bezdětek a patrně brzy.

1366

Pohradní.

R 1366 šel na hradech Lučce pohradní Dětrich. On i jeho nástupci byli společníky loupeživého Stánka z Chvalšova a Moravy.

1373

Když zemřela po Hrochovi i volova Markěta, rozdělili hrad Lučku synovcové Hrochovi, Vilém, Smil a Lěněk. Z počátku šli pohromadě a všichni se psali „z Lučky“, po r. 1373 držel panství loučské sám Vilém, zvaný Vilém z Lučky.

Poddanství.

Utvoření poddanství náleželo v tom, že sedláci a j. poddaní již koncem 14. století musili nové vrchnosti skládati slib „člověčenství“ t. j. poslušnosti a věrnosti. Loučtí slíbili člověčenství první panu Vilémovi z Lučky r. 1373. Nějaký čas mu patřil také hrad Hřídlo u Holesova. Manželkou jeho byla Anna z rodu pánů z Hradce Jindřichova, z jíznic Čechůch, příbuzná Rožmberkům.

1381

Oudejší farní pleje se první zmínka r. 1381. /dle topografie Hradičkovy./

Pana.

V dějinách církve je nammenáno, že kostel dřevěný byl u nás postaven r. 1381, na místě kapličky dřevěné, která byla buď válečným tažením zbořena, nebo vyhořela.

Kostel.

1390

R1390 odkoupil Vilém z Lučky pán hradu lomnického se vším příslušenstvím a právem i pro své dědice od Jana z Lomnice a téhož dne, 14. ledna 1390 přibral si Vilém na toto lomnické zboží do spolku dva své bratry, Smila a Lenku. Tento poslední hned zase upsal svoji manželce Markétě z Deblína 60 kř. grosů roční čině na všem majetku, který společně s Vilémem držel. Pěly mnoho úmluv a čachování, které vedlo ke sporům.

Houpe panství.

1400

Jan z Lomnice byl nejvyšším komořím bavorské církve a Vilémek jen pánem na Lučce; moc byla zároveň právem. Všem Vilémek nebyl o mnoho lepší, neboť kol r. 1400 byl několikrát pokřán před „šarňky“ v Brně a rozličných deliktů.

Vilém měl většinou na hradech Lučce. Svě manželce Anně napsal na svém majetku v Malhostovicích a na vsi Louče Horní 375 kř. gr., k tomu 56 kř. roční čině jakožto věna / vlastně výminku /. Pěly by něco chybělo, mělo se dojeti na Dobru Louče pod hradem.

1402

R1402 vyšel nákaz, že poddaný nemůže pána svého pokřati k soudu

Soudu.

remskému. Pouze soudy hrdelní, t. j. zločiny soudili puhrabi veverské a pordeji, když Veverá přešlo do rukou soukromých rozhodoval soud v Brně.

1406

Soudy.

Soudy které vedl Jan z Lomnice s Vilémkem z Ličky volá se, že vyhrál Jan z Lomnice, jak osvědčuje příkon z r. 1406 k rem. soudu. Ne 187, 1406, Feria VI proxima ante diem sv. Barbora, Virgine. / Hned po svátku Panny Barbory.

Jan z Lomnice pokánil Hynka Suchého čerta, že se mu raručil 500 hřívami za příbuzného svého Vilémka z Ličky, že tento nebude rušiti smír mezi ním a Janem z Lomnickým / patrně Vilémek něco provedl Janovi, nějakou škodu o kterou se již dohodli a slíbili si pokoj/. Dobyř ale Vilém klid porušil, propadl jeho ručitel Hynka svým ručením D marek = 500 hř. Jestli se dozná Hynka k placení, je to správné, pakli se bude přiti, dokáží svědky. Poručník Lomes = slechtic Erhard ze Skalby zvaný z Hurnštátu.

Posudek: Páni uznali, že Vilémek má nahraditi škodu. Jan svoluje, ale Vilémek rozsudek nepřijal a podal obrázení.

"Jan z Lomnice pokánil Hynka Suchého čerta z Hurnštátu, / Suchý čert byl bratranem Vilémovým / jinak z Prabštejna, odtud na Prabštejně i z Riechovan i z jiného jeho všeho dědictví i rástavy, že mi slíbil za Vilémka z Liček za přiměří prok pět sty hřívem základu a to jest Vilémek přiměří naole mně rušil i propadl mi on Hynka ten základ D marek a z toho jemu visu plávan z pěti set hř. gr. Zná-li se mi z tom, uzná se mi z pravobě, pakli při, ale mám slosti světomí což prokáží svědky. Poručníkem činím lom. Erhardus ze Skal alioz Curnstat."

K tomu posudek: "R. 1406 Jan z „Lomnice“ osvědčuje, že jakož páni jemu naberli, aby Vilémek z Ličky měl jemu práv býti, tu on Jan stál k tomu roku, ale Vilémek nestál na posudeku a dal své pomoci." Další průběh sporu je neznámý.

R. 1406 Staník a Chvališova spolu s probradním na hradě Ličce pobral Janu
a Žerotína patero koní.

1407

Tned po Novém roce 1407 se středu přičkenuto bylo v části hradu
Lomnického Vilémovi a Ličky 200 hr. gr. „plnou cídou“ a dvoje podlazi kostelní
v Lomnici a Podhradí / u sv. Stanislava / jak je obdržel Vilém právem zemským.
Jinak hrad nistal Janovi.

1408

R 1408 / púhon 762, Peria V in vigilia s. Thomae / „ Jiřík síkeník a Meriščí
pokání Staníka a Moravce, - Staník a Moravce je totožným se Staníkem a Chvališova,
nebot tento koupil později moravské panství a nepřechu dále provoroval. Zemřel
svobodem - že mi jest na svobodné cestě pobral sukno, koří a peníze, nemaje se
mně žádné viny. Toho pokládám na 30 kop gr.“

1410

R 1410 byl osvícen hřbitov u kostela. Vysvětil jej biskup olomoucký P. Hřbitov.
Guino. V hlavním oltáři v kostele našel ostatky sv. Klementa, které tam byly
ponechány.

1412

Po smrti Vilémově a Ličky který zemřel před r. 1412 rozděli majetek tři synové: Boček, Smil a Kluna / Honrád / Oba starší buď ráhy zemřeli, nebo jiné věci riskali, neboť se připomínají v Loučkách do r. 1417.

1415.

Vnastalých válkách husitských po r. 1415 trpěli naši předchůdci v Dolních Loučkách častými přechody vojenských tlup, táhnoucích po cestě hradecké od Písnova k Moravii a do Těch, nebo opačně. Je možné, že při takové návštěvě byl zrušen i náš hrad Lička, tehdy již neobývaný vrchností.

1416.

R1416 po smrti Vilémově a Ličky spojil se Jan z Lomnice se svým dědicem na statky, které patřili Vilémovi a Ličce: na část hradu lomnického a na dvě farmy podací. Zdá se, že úmluvy v oněch nepokojných dobách neplatily.

1417.

R1417 stal se majitelem hradu Lička nejmladší syn Viléma, Kluna s manželkou Machnou z Boskovic. Ten riskal dědictvím po příbuzných Polehradic u Hustopěči na již. Moravě. Inuť tam bylo panství výnosnější a zároveň potroblnější, proto v pozdější době se odstěhoval.

1420.

Pr. 1420 přesídlil Kuna z našeho hradu Lička do Polehradic a zde nechal pouze pohradního. Ten sice vešl hospodářství, ale o hrad se méně staral a ten pomalu chátral. Vrchnosti byl patrně nepohodlný svým starobylým rozvržením.

1425

R1425 Tábori přepadli klášter Porta Coeli a poté příležitosti navštívili též Loučky s okolím, při čemž zpusťovali málo chráněný hrad Ličku. / Podle zápisu kláštera Porta Coeli. /

Přehornice kláštera zachránily se útekem. Paké mnoho svízeli vzšlo a nájezdův a přehmatů šlechtě okolní, zvláště páni z Pernštejna, proti majetkům a právu kláštera, tak že na opravu zpusťovaných budov klášteru bylo odprodáno část svých nemovitostí.

1428

Kniha velkobitešské vyprávějí o dobytí Velké Bíteše Tábority r. 1428. Je jisto, že hloučkové bojovníci několikrát prošly naším krajem v těchto dobách. Mohlo se státi, že poloopuštěný, nechráněný hrad Ličku vydrancovaly a zapálily. Pak již nůstal navždy rúce-minou. Majetník panství Kuna z Kunštátu a z Ličky, nůstal již trvale v Polehradicích. Měl také jiné statky na jižní Moravě, mezi nimi též Hlobočin. Vybral pro svůj rod ustanovení, že jeho nástupci se budou psáti „Kuna z Kunštátu“, na rozdíl od ostatních větví rodu kunštátského. Zemřel r. 1447.

1430

Farní kostel sv. Martina biskupa stojí na pahorku, uprostřed hřbitova. Podle způsobu stavby (gotika) pochází někdy z 15 století. Stavěn byl na panství rodu kunštátského. Kostel.

1447

Po smrti léta „Hlunu a Hlunštátu a a Lučky“ r. 1447 stal se jeho nástupcem syn Čeněk „Hluna a Hlunštátu“ a manželka Markéta ze Sramberka. Bydlel v Polehradíčkách, Loučky zůstaly pod vládou pohradního. Pan Čeněk zemřel roku 1495.

1468

R1468 znovu prošlo vojsko naším krajem. Byli to Maďari, kteří tudíž tahli proti Jiřímu a Poděbrad, tehdejšímu králi českému.

1486

Sínad Hlunštité kostel znovuobnovili, protože zpráva z roku 1486 mluví o rekonstrukci jeho. / Kostel rotundní sv. Martina, byl postaven r. 1486 - Dolní Loučky. Z církevních napsí. /
Ve slohu románském. Věž byla cibulovitá s dlouhým jehlanem.
R. 1486 byl rektorem farářem kmeň Jakub.

Kostel.

1491

Zvon asi 3q na němž jsou litery starobylé L B 1491 - tento zvon je slit ke cti Anně svaté a p. Bohu DOLUCZEK sv. Mikuláš.

Zvon.

1495

Pan Čeněk „Hluna a Hlunštátu a a Lučky“ zemřel r. 1495. Jeho syn Herold obýval na Hlunštině. Poněvadž vrdálemé Loučky přelohy mu se správou potíže proval Herold tento

majetek, ze kterého byly už jen obě vesnice, Loučka Horní a Dolní se říčním hradem, farou a dvorem r. 1502 bratřím Janu a Václavu z Lomnice a Náměští.

Na lomnické části naší obce vznikly v 15. století dva mlýny: na Libochůvce a Mlýny porolěji „Lisliv“ na Loučce.

1500

Pr. 1500 nastává opět století klidu, alespoň válečného. Ovšem poddanství stále více utuhovalo. Poddaní nesměli bez svolení vrchnosti slávit syny na řemesla ani na studie. Určitého dne v roce musily se odrostlejší děti poddaných představit vrchnosti, aby si z nich vybrala, koho ke službě potřebuje. Začalo nevolnictví. Jinak tělesných robot v 16. století ještě mnoho nebylo. Seollák pracoval na panství pouze několik dní v roce, mimo to voril a štípal dříví, pracoval (klášterem), posloval a při honě nacháňel.

Po r. 1500 byly sestaveny na panstvích t. zv. „knihy punkrechtní“ či urbáře, kde jsou zapsáni podle obcí všichni poddaní a jejich rovněž vrchnosti. (Podle Kláštera nacháňel se v klášterním archivu urbář.)

1502

Herold byl let na Hodoníně a vzdálené Loučky stěhovaly mu jen potíže se správou, prodal tento majetek, ze kterého byly už jen obě vesnice, Loučka Horní a Dolní se říčním hradem, farou a dvorem, i právo na špitálek v Písnově ležící i s těmi lidmi od starodávna ke tomu špitálu příslušejícímu i s lukami i s ostrovem, s mlýnem, i s tím vším, což ke tomu špitálu od starodávna příslušelo r. 1502 bratřím Janu a Václavu z Lomnice a na Náměští. Herold byl bezdětný a žil ještě r. 1521 na Hodoníně. Jím skončilo panství rodu

kevnětot ského v Loučkách. Loučky jako panství samostatně zanikly, splynuly s
Lomnicí.

Slit.

Loučtí znovu slíbili človečnosť r. 1502 Janu a Václavu Lomnickému.

1519

Dne 16. dubna 1519 nastala nová důležitá změna v dějinách naší obce.

Jan z Lomnice a Velké Bítěše, který sám byl již všeho majitelem, klášteru tišnov-
skému, v nastoupení pannou Hyplenou z Boshovic svoje zboží, totiž ves Lučku
Horní s kostelním proslacím, z Lučky Dolní dva člověky se všim příslušenstvím,
dvůr a pustý hrád Lučku, k tomu všemu Stráneckovi se třemi dvořáky; to všechno
za 450 kop českých grošů a za 6 1/2 kopy českých grošů peněz bílých prodal.
Nastalo oboustranné rozdělení Dolních Louček na dvě části: pustý hrád,
fara a 2 proslacím náleželi klášteru tišnovskému, ostatní větší část obce se
dvorem zůstala při Lomnici. Obě části se samostatně rozvíjely. Nastala nová
oba naší obce. Do r. 1519 se vesnice vlastně tvořila. - První radejší osadníci
kvolji ve 12-13 století, kteří na místech Dolních Louček bydleli buď v podhra-
dích, nebo ve dvorě a kolem dvora, byli prodolanými dvořáky zprůsobu. V podhra-
dích žili služebníci hrada čili čeledí a řemeslníci, zvaní celkově ministeriálové.
Byli osobně prodlaní a pocházeli většinou z bývalých otroků. Kolem dvora
žili pracovníci dvorští pod dozorem strážů, vesměs otroci buď koupení, nebo za
válečným tažením získaní. Jiného druhu lidí role při volně nebylo. Později, po
zániku otroctví dostávali tyto obyvatelé Dolních Louček kousek pozemku u
chalupy, ovšem za těžších prodlanostných závků: práce na panství. Nazývali
se pak „prodledky“ nebo „prodruky“. Neměli volnosti osobní, nesměli se stěhovati
a půdu opouštět. O něco lehčíší postavení měli ministeriálové (tj. čeledí vlastní).

V Loučkách Horních, tehdy prostě v „Lučce vesnici“ usadili se svobodně
bezemci z jiných vesnic pánovi náležejících, tedy odněkud pod Tišnovem a pak
„hosté“. To byli příslušníci církevních dědin rolových, volných, kteří také půdu slovo

neměli. Proto řitele hornoloučtí tehdy byli jen proto poddanými, že užívali círi, panské půdy, ale osobně svobodní mohli kdykoliv se odstěhovati, mohli si také na panské púkorí u knížete / pustra bi ho / na Veverí. Za tuto ochranu musili konati občas jisté povinnosti, čili remskou a knížecí robotu, jak následuje:

- 1 povinnost hradozdění, t.j. podle potřeby vzpomáhati potahem nebo ručně při stavbě a opravách reměpan. hradu Veverí.
- 2 vzpomáhati při stavbě remských cest - silnic a mostů ve kolejšíh okolí.
- 3 pracovati podle potřeby na púsekách, t.j. při nýtění knížecích hrordů v okolí.
- 4 konati hradní reveršskou nebo pohraniční remskou stráž. Po osém pro loučské neplatilo, pouze pro blízké u Veverí.
- 5 Štoly kníže reměpan projížděl naším krajem, nebo když navítal na Veverí, musili poskytnouti potřebnou púpřez, nocleh knížecí službě, púvod, t.j. doprovázení družiny od hradu k hradu, osep, t.j. stravu čeledi, píci koním. Štoly kníže lovil v okolních lesích prokazovali různé služby a dávky. Tyto púprady byly ovšem velmi úctě. Zda-li také platily Loučky t. r. „krevně“ na krevné bitky role se vyskytlé na na Veverí / krevný peníz /, jako jiné okolní obce, není známo. Na púklad Drásov nebo Březina hned druhého dne po krevné rvače musili podat správu na Veverí a zaplatiti 11 kr. 2 denary. Opomenutí trestalo se pokutou 37 zl. 20 kr. 1. Možná, že si povolné „náležitosti“ vyřídila sama loučská vrchnost.

Jak vidno, až do 13. století nebylo poddanství u nás púliš tíživé. Svému pánu na hradě Luice, tehdy náležejícímu rodu deblínskému byli seolláci kolejší / hornoloučtí / za jim propůjčené statky povinni pouze výročními platy a to a jara o sv. Jiří a napodzim o sv. Martině. Nebyly to platy velké a dávaly se namore v naturaálních. Mimo ně plávali desátek z polní úrody a drůbeže. Zato již užívali statků službě. Ovšem odlišně náležela vrchnosti. Ministeriálové a púsedníci u dvora a v podhradí měli svoje useollosti pouze na dožití a povinnosti těžší / stálo služba pánu /.

R. 1519 slibovala část našich občanů človečenství panně abatyši kelášte-
na Porta Coeli. Slib se konal znovu podáním ruky, púroději protěkrutím před
Slib.

právem. Stěhávali jej dospěle, ovšem ne přímo u nás panovi (to bylo jen na malých panstvích), ale jeho úředníku správci. Později tento slib činili na celou obec rychtáři.

Rozdělení obce.

Když se r. 1519 naše obec rozdělila, tehdy klášterní část připadla ke rychtě hornoloučské a druhý díl lomnický údil vlastní rychtář, pod jehož právomoc náleželi též 3 seolláci z lomnické části ve Stěmchovi. Tak menší částka vesnice připadla ke klášteru tišnovskému.

1539

Podle Klatilů nachází se v klášteře Porta Coeli v archivu urbář kláštera tišnovského z r. 1539 který uráčí v Dol. Loučkách tři usedlíky protolancké, z nich 1 seollák a 2 podseolníci. Měli tyto závazky:

1. Platy stálé:

úrok sv. Jiřský a z kopanin	1 tolar	16 grošů
úrok sv. Václavský	1 tolar	21 grošů
12 stepů při sv. Václavě po 3 gr.	1 tolar	6 grošů
z řeky Loučky o sv. Václavě	1 tolar	10 grošů
z kopanin o sv. Martině	1 tolar	9 grošů 3 1/2 denárů
za klášku		6 grošů

převaha pánstevního kovářství je provinná

2 lokty upřístí po 3 denárech

lehkým stálým platu

Za fóru se klade pořádku remě

(1 tolar = 30 grošů, 1 groš = 7 denárů.)

2. Platy běžné:

U této dělnice patří pustý hrad ke němuž náleží na dobré dřevě leze chrastin, jichž úžitok se klade též jsou provinní robotami koňskými i přesními

	2 groše 4 denáry
7 tolarů	11 grošů 1/2 denáru
2 tolarů	

5 tolarů

ke dvoru klášterskému, domácími ouplnými,

na něž se klade v jisté sumě

10 tolarů

celkem platu běžného

15 tolarů

Co se týče lomnické části Louček, není žádný úrbár z této doby zachován. Ale je jisté, že i na této straně přibýlo poddaných s polemy vlastními. Rozdíl byl pouze v tom, že klášterní sedláci robotovali u dvora při klášteře, a lomnického dílu u panstevního dvora ve vesnici, pokud nebyl prodán soukromníkově. Potom lomničtí poddaní platili za roboty určitě dávky, neboť do dvora k Lomnici bylo daleko na práci.

Osobníků v obou částech přibýlo. Stalo se to tím, že byly na pole upraveny ještě nějaké částice lesní, případně ode dvora nějaké méně úrodnější částice dány poddaným. Kolik bylo v 16 století v Dolních Loučkách domů nelze zjistit. Nebylo jich však více než 17-18.

1547

Volobě náboženských změn v naší obci byl jejím čestným majitelem člen rodu lomnického, Jiřík z Lomnice od r. 1547. Zemřel brzo bezděte. Ještě za svého života, ustanovil dědicem bratra Václava, sídlem na Náměstí, který však dlouho Jiřík nepřičkal a majetek převzal syn Václavův, Oldřich.

1563

R. 1563 prodal Oldřich lomnické panství i s naší vesnicí a opuštěným hradem Janovi staršímu ze Žerotína. Proti prodeji byla odpor Lomnicové kádem ve Velké Mezirůči. Povstal spor, který proději rozhořmut. Prodej panství.

R. 1563 koupil Lomnice a Lučky Janem ze Žerotína /Český Bratr/ museli se poddaní obrátit na vůči Českých Bratrů. Byl sem dosazen i jejich farář.

Zvon.

Na největším sv. Martinu slit r. 1563 je tento nápis: Tento zvon je slit od
Václava Honváře zvonáře Velké Býčtose nákladem Pánka z Louček.

1571

Jhor mezi Oldřichem lomnickým a rodem lomnických z Velké Meričky vyhrál
Jan starší z Žerotína, který lomnické panství od Jana koupil. Musil však zaplatit jako
odškodné pánům meriččským 5.000 zl. a panství lomnické /i s Loučkami/ si ponechá.
Pr se stalo r. 1571. Žerotínové byli sami vyraní českobratrského, proto na jejich panství
toto učení se rozšiřovalo. Podobně postupoval jeho následník, slavný Karel starší ze
Žerotína.

Škola, že jen krátký čas vládli tito dva ušlechtilí mužové našimi Loučkami.

1572

Kostel.

Kěkolik v 16 století kostel znovu přestavěn na proslulou gotiku a zase vyhořel. Po
nové opravě loď chrámová změněna. Zachoval se pouze presbytář a poškozená věž s
pískovcovým portálem.

1601

Prodej panství.

Prodej panství. 1601 prodal pan Karel z Žerotína lomnické panství s Loučkami /kde bylo
tehdy 15 usedlíků/ mezi nimi dvůr, za 50.000 zl. Oldřichovi z Hounic. /Lomničtí
pánové prodali svůj dvůr v Loučkách soukromníkově. Patrně se panství správa
mery plácela. /Nasl. vlastní a dědičné zboží: Zámek a městečko Lomnici s kostelním
podlácím, se dvorem posluhářským, při něm městečko ležícím, s mlynem, s pivovarem,
ves Řepku, ves Brusný, ves Podolí s mlynářem při ní jednotou, ves Veselí, ves Synalov,

ves Osiky / Vosič /, ves Horárov, ves Rašov / Úsuš / s kostelním podacím, ves Zhoř, ves Štáharě, ves
 Lečín s kostelním podacím i s mlynářem, ve vsi Vochovi člověka jednoho, ve vsi Broumově / Brumově /
 7 lidí, ve vsi Bedřichovi 10 lidí s kostelním podacím, což mu ho tam náleží, ve vsi Klunčínově 9, ve
 vsi Bukovci jednoho, ve vsi Uníně 6 s kostelním podacím, ve vsi Hluboký 1, ve vsi Malostovicích 21,
 ve vsi Střemchovi 2, ve vsi Pískovíně 1, ve vsi Lubny 3 dvořáky a Nové vsi Pyssovské 3 člověky
 s lidmi usedlými a vším příslušenstvím.

1616

R 1616 byl majitelem panství lomnického a Lučky Bedřich z Kounic, který se
 účastnil odboje proti Habsburkům. Proto mu bylo lomnické panství po nešťastné bitvě na
 Bílé Hoře konfiskováno.

„ Lidé byli v r. 1616 postřeleni divným úkazem nebeským. V čase toho roku, dne
 20. února porušeno bylo v celé nápadní Moravě / a snad i dále / silné remětěsení. Na to
 následovaly veliké mrazy a objevilo se na obloze slunce trojnásobné což bylo všelijak
 vykládáno“, píše souvěký kronikář v klášteře Zvěřovském.

1617

R 1617 byl zrušen tišnovský klášter Porta Coeli. Jeptišky uprchly na hrad Pernštýn.

Z nekatolických farářů, kteří zde žili, připomíná se ještě r. 1617 farář Haspár Štöcklý.

Po zemřelém Vlebráčkovi r. 1617 následoval Bedřich z Kounic, jenž držel panství
 lomnické a 4 vesnice od slezskovského panství. Pro své účastnictví na odboji proti císaři
 Ferdinandovi II. byl odsouzen ke ztrátě tit, hradu a statků. Přes smrti milosti císařskou byl
 mu sice prominut, ale uvězněn zůstal ještě v r. 1624 na Spibberku.

1618

R 1618 započala hrozná válka třicetiletá, která tolik běd naší vlasti přinesla.

R. 1618 přišla reformace a klášter tišnovský a rozkazem stavů moravských na abatyše Klunkutz byl zrušen. R. 1621 byl znovu obnoven tišnovský klášter.

1623

nejde 68
Dne 7. ledna 1623 odstoupil císař Ferdinand II. Lomnici Žibřidovi / Sigfriedovi / Kryštofu Breunerovi, baronu ze Stubingu, tehdy remskému maršálku za 44.000 rakouských. Byli to Němci a Rakous.

1625

Jepitšky Peteré po zrušení kláštera r. 1617 uprchly na hrad Pernštýn vrátily se počátkem r. 1625 zpět do kláštera. Některý dům svůj i chrám zrušenošeny a majetek jeho rozbraný.

1639

P Kryštofu Breunerovi zdědila lomnické panství r. 1639 jeho manželka a po ní syn opět Žibřid Kryštof. Ten se zdržoval v Rakousích, kam válečné hrudy nedošly. Tento / Žibřid / byl nejvyšším komořím a podmaršálkem.

1641

Po delší přestávce válečné instalován na kolejší faru r. 1641 opět katolický kněz Martin Adamka a loučským farářům přiděleny též farnost ve Zdárci a v Olsí.
| V tomto roce při svěcení dřevěného kříže na návsi zasaděny čtyři lípy.

1642

Největší našemu kraji bylo r. 1642, kdy švédský vojevůdce Porstensohn dal Švédové - vpád.
prodíkat z klavího ležení na Hané loupeživé nájezdy až na Žalársko a Meričsko. Lidé utíkali do lesů a skal. Tehdy, 17. června přepadli Švédové cestou od Brna tišnovský klášter. Jeptišky však utekly na Pernštejn, pouze probošta Weiskoppa lupiči při útěku zastihli u Svatoslavi a zastřelili. Švédové zrušili klášter a celé okolí - přirozeně i Loučky dostaly svůj díl. Tišnov / městečko / tehdy vypálen.

Podle tvzení kolejšího pamětníka, souseda Pavla Humproka / r. 1722 / při Porár fary.
švédském vpádu r. 1642 vypálena fara. Starší matriky a všechny zápisů byly pořádem zničeny.

V roce 1643 opakoval se znovu nájezd Švédů do našeho kraje, přičemž žně mi.

1645

Koncem srpna r. 1645, kdy Švédové rozličnými marným obléháním Brna a Veverí zničili a vypálili svůj kraj. Pěknější bídu dovedl k nám list purkmistra tišnovského Bítovským, kteří na tom nebyli lépe.

1648

V nastalé dlouholeté válce v letech 1618-1648 nebylo sice u nás bojiště, ale dosti zakusili zdejší osadníci částými průchody vojska po zdejší důležitější cestě z Brna na Polnou v Lechách. Klonečně se krvavá válka skončila r. 1648 smírem pro nás Čechy velmi nepříznivým.

V této době náležely Loučky jako v minulém století menším dílem klášteru Porta Coeli, větší části k panství lomnickému, kole již od počátku války šla nová vrchnost. Konfiskované panství Hrounicovo připadlo císařské komoře.

1650

Na mlyně při řece Liboskúvce žil r. 1650 mlynář Stanislav Příbilius s manželkou Markétou. / Do nedávna říkali Stanislavův mlyn / dnes Josef Borek). Tato rodina byla velmi vážená a velmi často si ji brali zdejší lidé na křtiny ke křtu svých dětí.

Od r. 1653 byl zdejší farářem Pěhoř Thomka.

1655

Z farních matrik zjištěni byli tyto obyvatelé v l. 1655-1670.

Stanislav Příbilius a Markéta, mlynář.

Matěj Křípský a Anna, sedláček.

Jiří, - pastýř a Anna.

Stěpán, - kovář, manželka Anna.

Jiří Borkovec „Žid“, manželka Anna, mlynář.

Jakub Man, manželka Markéta.

Urban Mikš, manželka Mandalena.

Václav Luchánek, manželka Aliběta.

Tomáš Peadlec, manželka Luobmila.
 Jiří Šmarola, řevník, manželka Zuzana, r. 1662.
 Blažej Peadlec, manželka Margna.
 Erka, net' Šašpara Humpolce, manželka Dorota.
 Bartoloměj Pirkušný, manželka Margna.
 Tomášek, manželka Dorota.
 Erka, murikář, manželka Štěrčina, / kráral na dyšten - duoly /.
 Matěj Pjneckej, manželka Margna.
 Jakob Šlusák, manželka Markýta.
 Blažej Papeř, manželka Margna.
 Štěstěj Rychtář, manželka Judita / Rychtář zvaní příjmení, nikoliv rychtáře /.
 Jiřík Šlosárek, manželka Barbora.
 Matěj Luchánek, manželka Anna.
 Kryštof Blechů, manželka Margna.
 Onořej Burek, / kmotr při křtu /.
 Šašpar Humpolec, manželka Margna.
 Vavřinec Chobot, / kmotr při křtu /.

Vr. 1655 byli rjištěni v Dolních Loučkách tyto poddaní:

a / díl klášterní:

1. Šimon Šrůbský, celolán.	/ Lánsté rejstráky panství
2. Urban Mrhač, podseleka s polí.	Pis. a Lom. r. r. 1655-71 /.
3. Vávra Chobot, podseleka bez polí.	/ Zemský archiv. /

b / díl lomnický:

1. Zichův mlýn, celolán / Jiří Borkovec /.	
2. Bartonův Šudela, celolán.	/ Lánstý rejstráka Lomnice /
3. Šašpar Humpolec, celolán.	/ Zemský archiv. /
4. Stanislav Přibilius, mlýn, celolán.	
5. Manola - volova Šlusáková, pučlán.	

6. Eliáš Flovorka, pušlán.
7. Urban Richta, čtvrtlán.
8. Štěpán - kovář, domek bez polí.
9. Klára Hlavatka, domek bez polí.
10. Matěj Suchánek, domek bez polí.
11. Štěpán Bartoška, domek bez polí.
12. Křištof Blecha, „chalupník“.
13. Matěj, - švec, domek bez polí.
14. Půha Blecha, domek bez polí.

Dále 2 pustiny bez polí, již od války: Schneisbrova / Lorejčího a Jiříkova.
 Vedle prodolaných domů, byl tu svobodný dvůr, majitel Štěpán Medlanický.

/ Simon Štrůbský, celolán, byla usedlost v Horních Loučkách na okraji obce
 zvané „na Štrůbě“. Původně katastr Dolních Louček sahá až do obce Horních Louček
 pod část vesnice zv. „na Štrůbě“, která náležela ještě k Dolním Loučkám až do oprav
 Josefských. Pěcholy - jako ve starých gruntovních uvedeno byl připsán čtvrtlán
 Jakuba Štrůbského do Horních Louček se všemi povinnostmi a desátkou - i mýtem.

Školní část Dolních Louček zaujímalá poblíže fary: Faru, nějaký
 domek pod ní, školu a na Libochůvkou domek Chobotiv / plnes statek Šolářův /
 Mlýny a všechno od hostince čp. 3 dále náležely Lomnici. /

Vr. 1655-59 konaly se po všech panstvích soupisy prodolanského majetku
 na účelem správného rozvržení kontribuce / daní /. Toto zjištění nazývá se „starým
 katastrem“, na rozdíl od katastrů pozdějších.

Gruntovní kniha Auverda z r. 1655 „Grunt Buriana - Wíchova“.

R. 1655 bylo v Dolních Loučkách 17 prodolaných usedlostí, z toho: na díle
 klášterním 3 - na díle lomnickém 14 a 2 pustiny a 1 svobodný dvůr, fara, škola,
 obecní kovárna a pastouška. Dohromady 24 domů, z nich 2 pusté.

1656

Vilém III. Švédský prodal po třicetileté válce 7. dubna 1656 zbiročený majetek lomnický i s Loučkami Kateřině, hraběnce Mansfeldové, rozené Popelové z Lobkovic za 50.000 zl. rýnských.

1658

R. 1658 přišly strašlivé mrazy od počátku října až do středoprosti. Mnoho stromů pomřelo, též ptáků a lidí na cestách. Nato v létě veliké krupobití obilí v ní obrátilo a v stromovi škody nadělalo", je napsáno v bibli Melantriusce, z Tišnova pocházející.

DCera Štěpána Medlanského, majitele dvora, urozená panna Ludmila Kateřina Dolnoloučská byla r. 1658 kmotrou při křtu v Dol. Loučkách. / Matrika pokřtěných Dol. Loučky. /

Koncem války třicetileté opět fara byla prázdná, až od r. 1658 již je obsazena trvale. Zprvu byli knězi řádu Cisterciáků, investováni od patronátu, který měl klášter tišnovský Porta Coeli, řádu cisterciánského. V tomto roce byl u nás farářem Benedikt Spetiler.

1660

Při řece Loučce stojí "Liduv" mlýn. Kdy byl vystaven není známo. "Liduv" měl jméno snad, že byl na náklad nějakého řádu lomnického stavěn, bral z něho pořítky, ovšem s důkladnou daní pánu lomnickému. Případně byl tu někdy mlýnářem řád, ale pokřtěný. Urozen tu nikdy řád nebyl, neboť do času Josefa II. do vydání tolerančního patentu r. 1781 směli řády býti pouze v t. zv. "Ghetech", zvláštních osadách řídkorstých

při hradech nebo městech. Ovšem obchodování měli všude dovoleno. Při nemovitosti mimo „Gheto“ nesměli mít.

V l. 1660-1667 šel zde mlýnář Jiří Borkovec s manželkou Annou.

1662

Katerína hraběnka Mansfeldová dlouho Lomnici a Loučky nedržela. Ta když poznala jakou vlastně bídu koupila brzo se strátou 17.000 zl. rýnských / prodala panství r. 1662 tehdejšímu zemskému hejtmanu Gabrielovi, hraběti Serenyimu za 43.000 zlatých. Rod Serenyich, původem z Maďarska, držel Loučky osmadesát roků.

Druhá část naší obce přes třicetiletou válku rástala nezměněna i nadále v majetku klášterním. Jinak snášely oba díly, jak tišnovský, tak lomnický stejně všechny nájezdy švédské, plundrování a další strasti.

Vešle náboženských těžkostí / Serenyi byl římsko katolík, občané zdejší Čeští Bratři nebo evangelisté / nastala podobaným také tuší roboty. Lidé ubývalo, tím ubývalo pracovníků a aby-li musili se o robotu povinnosti větším dílem rozdělit. Snad podle přísloví tehdejšího, že „pod berlou bylo nejlépe robotníkům“, měli mít klášterní poddaní snad o něco menší břemena, ale když je zarmámenáno, že po válce abatyše Voršila Gumbsová dala vystavět vysokou zeď kolem kláštera a různé budovy, měli poddaní / i z Louček / jistě práce při tom dosti. I pohromy přírodní často přicházely.

Celkem po třicetileté válce měly Dolní Loučky 18 domů a 2 pustiny.

Z toho: 3 domy podobanské na straně klášterní, (pake faru a kostel) / 14 domů a 2 pustiny v části lomnické - k tomu svobodný dvůr.

Podle majetku bylo zde:

5 celolánů / 1 klášterní, 4 lomnické / 2 podolány / lomnické / 1 čtvrtlám - lomnický
2 podsedky - klášterní 7 domků bez polí - lomnické - u dvora byly 3 lány polí.

R. 1662 šel zde první řezník Jiřík Smarda, s manželkou Zuzanou.

1663

V. 1663 k panstvímu majetku lomnickému přikoupen dosud svobodný dvůr zdejší, který trval asi 100 roků. Měl 3 lány polí - 94 měříc. Vznikl od panů Lomnických. Posledním jeho majitelem byl pan Hášpar Medlanský. Že byl svobodníkem je v úředních dokladech titulován „pan“, na př. „Pan Hášpar Dolnoboucký při prodeji jmění svého v Dolních Loučkách léta 1663, dne 12. Februaris na gruntě Štástrného Burjana v dědině Újerdě maje Malinkovi v Přemchovi klásti 39 zl. takové peníze na gruntě Štástrného Burjana totiž to 1/2 riseti, ostatních pak 14 zl. téměř Štástrnému jakožto bratranci svému daroval“. Po Pýně dvoře Panu Hášparovi Dolnobouckému 44 zl. - Jsou to peníze se zajištěného věna na gruntě Burjana Vachova v Újerdě, což bylo mezi nápadníky zapsáno. - Byla to Pýňa - Regina, matka Hášpara Medlanského, která z gruntu Burjanova pocházela. - Dnes č. 5 v Újerdě.

Zdejší škola připomíná se po prvé v letech 1636, kdy ve zdejších matrikách farních zarramenán je rektor Šimon Ludvík Houtský. Bydlel v kostelním domku, který kdy si stál na místě oběsné staré školní budovy pod farou a tam také vyučoval jak uměl a které děti do školy přišlo. Ustatně byl především „kantorem“, t. j. vedl kostelní zpěv a hudbu v kostele zdejším, újerským a řáděckým, neboť všechny tři farnosti spravoval zdejší loučský farář. Z takové rozsáhlé farnosti 22 vesnic měl poměrně dosti příjmů. Jinak byl podřízen a plácn zdejším kurátem /knězem/.

1665

V tehdejších dobách vyskytuje se v okolí vojínů, kteří v časích mezi válečnými událostmi byli nakvartýrováni po vesnicích, aby jich stát nemusil živiti. Byli posíláni k sedláckým, kteří liknavě platili povinné kontribuce. Tam vlastně sedláckou částku /povinnou platiti/ vyjedli a šli k jinému občanovi. Někteří se tu oženili a žili své plati. - Pak r. 1665 oddán „soldát“ Dobráš Luke s Annou Johanou Stellerin, plámoň knižecí, 30. května u sv. Martina.

Po Houtském od r. 1665 rektoroval do r. 1670 Prokop - manželka Anna. Nazýván je rektorem loučským, řádářským a volešským.

1667

R 1667 volává se volava po remělném mlynáři Jiříku Borkovci „židuv“ mlyn na Simona Drabíka, a Dlouhé Lhoty. - Matriky farní oddací.

Rychtářem v l. 1667 byl na lomnické části Pavel Geberle, pušláník oboloboušský, který je známým zdejším rychtářem. - Ještě dříve byl rychtářem Pavel Bukal.

Na části lomnické tohoto roku bylo: 6 lávů, 7 domkářů, 1/4 l. rakovník a pustina. Žirčkovská (domček). Lávy dřev Jira Borkovec, Jakub Rosáček, Bartl Firkusný, Mikoš, Hešpar Humpolec a Stanislav, mlynář.

1668

R 1668 Jan Hulišek, - manželka Marina - soldát od regimentu Kryšovského, t.č. v Horních Loučkách křtí syna Matea. Hmotní dva vojáci, totiž Jiřík Najbauer od téhož regimentu, na ten čas mají kvartýr v Bystřici a Pomaš Smatlavec též soldát, - kmotra Markéta Plhalka z Horních Louček.

Vnitřní život naší vesnice plynul dlouhou dobu stejným způsobem. Klášterní poddaní jzdili na robotu ke dvoru u kláštera, lomničtí obdělávali panský dvůr v Loučkách. Panské pole prostíraly se v Ústrovicích, počínaje od hranic újerolských až po chýtalskou cestu, pak na nivě nad Stanislavovým mlynem; ostatní menší kusy byly v jiných tratích. Luka šířila se při Loučce až k Újerolu. Klášterní poddaní měli do práce stále. Lelečnický tříjstý pordeji a rozkarm vrchnosti vrátil se částí polnosti a luku, ve prospěch ostatních.

1671

Proti zavedenímu katastru byly stížnosti, proto byl opraven r. 1671 tím způsobem, že ozené pozemky podle výnosu a rozděleny do 3 tříd. Lánský rejstřík dobrovoloušský byl takto upraven:

A.) část klášterní:

1. Matěj Kříbský, dříve Šimov, celolán
 2. Urban Mlhaň, podseleka s poli
 3. Jakub Chobot, dříve Vávra, podseleka bez polí, má pouze grunt.
- Klášterního celkem: 3 komínů.

B.) část lomnická:

1. Zid. mlynář / Jiřík Borkovec / celolán
 2. Bartoň Pirkos, dříve Kuočela, celolán
 3. Erka Humptolec, dříve Humptolec Flašpar, celolán
 4. Markéta, vdova po Stanislavu mlynáři, celolán
 5. Jakob Klusák, dříve Mandla, vdova, pololán
 6. Pavel Geble, dříve El. Flovorka, pololán
 7. Jiřík Šmarola, dříve Urban Richta 1/4 lán
 8. Štěpán Schmiolt, domek bez polí
 9. Václav Suchánek, dříve Hrača Hlavatka, domek bez polí
 10. Vavřinec Suchánek, dříve Matěj, domek bez polí
 11. Blažej Barták, dříve Štěp. Bartoška, domek bez polí
 12. Křištof Blecha, domek bez polí
 13. Matěj Schuster, domek bez polí
 14. Pomaš Hvo, dříve Pícha Blecha, domek bez polí
- dvě staré pustiny: Schneiderova a Jiříkova
Lomnického celkem: 14 komínů
panský dvůr lomnický, - dříve Flašpar Medlanický

Př. č. kom. řad.	I. tř.		II. tř.		III. tř.	
	míra	achtel	míra	achtel	míra	achtel
9	-	-	8	5 1/3	17	2 2/3
1	-	-	2	2 2/3	2	5 1/3
-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	10	-	20	-
5	-	-	8	5 1/3	17	2 2/3
7	-	-	8	5 1/3	17	2 2/3
9	-	-	8	5 1/3	17	2 2/3
5	-	-	8	5 1/3	17	2 2/3
4	-	-	4	2 2/3	8	5 1/3
5	-	-	4	2 2/3	8	5 1/3
3	-	-	2	1 1/3	4	2 2/3
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
38	-	-	45	4	91	-
-	-	-	31	2 2/3	62	5 1/3

V této době, od r. 1671-1686 naznačeny ve farní matrice tyto rodiny:

Štráčil Jakub, manželka Anička. - Bartak Blažej, manželka Anna, - kostelník. - Pěhoř, pastýř,
manželka Anna. - Bukal Pavel, manželka Justina. - Chroný Jiřík, manželka Mandalena, podruhá
u Stanislavů. - Hebl Pavel, manželka Judyta. - Pěhoř, kovář, manželka Maryna. - Flavel syn
Humpolcův, manželka Barbora. - Chobot Jakub, manželka Mandalena. - Kvišpek Štěpán,
manželka Barbora. - Franta, švec, / pordejší zvan Pokorný / manželka Dorota. - Václav, panský
kovář z loučského dvora. - Bělúša Pěhoř, manželka Markýta. - Svoboda Matěj, manželka
Maryna. - Hrabda Jiřík, manželka Kateřina, mlynář ve Žlebě / poddaný Deblín. panskosti / . -
Makraš Urban. - Makraš Blažej.

Gruntovníce a Lánský rejstřík z l. 1670 a 1782.

Po smrti rektora Prokopra nastoupil již v r. 1670 Václav Drábek, zvaný někdy Vlček,
/ manželka Justyna / . Žil v obci 10 let.

V r. 1670 se připomíná Urban Makraš, hospodář ráduší sv. Martina. Hostel měl rá-
duší a kostelního hospodáře. / Jako ráduší v Újezdě / .

1672-1709

R. 1672 rolnář se Anna, rolnice po Prokopovi rektoru loučským, rolnářským a voleš-
ským na Stanislava Hociána.

V r. 1675 zrammenán je rychtářem Bukal Pavel.

Na menší části naší obce / klášterní / žili: Matěj Křepstěj, dříve Šimon Křibstěj,
celolánský s 26 měř. polí, Urban Makraš, podsedník se 4 měř. polí a Jakub Chobot, podsedník
bez polí - dříve Vávra Chobot.

Jména polních tratí: Pod domem, Padělek u Hlavi, Padělek u Krivce, Nivka, Na

Drábock, Na široký, Loučsko pod horou, U ouvara, Nad humny, Na rybníku / louka /.

R. 1676 až 1681 na loučské části jest rychtářem rannamenán Pavel Geberle, pří-
lárník dolnoloučský.

Vr. 1682 uvádí se Václav Drábek, bývalý rektor loučský a Píkoníně jako správce
tamního panstevního dvora loučického / to bylo výnosnější /.

R. 1685 rannamenán je na zdejší škole rektor Jiří Vladyka, který u nás nebyl
dlouho. Uvádí se mezi obří na nový oltář u sv. Martina. Věnoval 15 krejcarů, což je na
tehdejší dobu slosti.

Vr. 1686 hospodářství na loučské fari vedli rolničtí správové - Karel Nádhera, -
hospodář Jary, / Mařonka, hospodyně farní /.

Jiří Vladyka však rektoril nedlouho, neboť v r. 1687 kdy se ženil s Justynou, rodo-
vou po Drábkovi, píše se uš „bývalý rektor“. Tehdy již měl zdejší školu Jan František Štálor-
ský z města Horavčovic a Lěchůch, - starší člověk, světem zkušený, kterému se zde dobře dařilo.

Vr. 1691 je rannamenán rektorem Jakub Franc.

V tomto roce zemřel zdejší farář Benedikt Špetler a na jeho místo nastupuje
farář Robert Nürenberger.

Vr. 1692 rektorů Adam Štálorový / manželka Anna / až do r. 1695. Vr. 1693
rolníci dlehu na říkonínský mlýn k Severim.

Vr. 1695 je rannamenán rektor Tomáš / manželka Dorota /.

R. 1709 započala morová léta. Naši obec však nexasáhla, neboť úmrtnost není

roznamenaná větší než jiná léta

Vr. 1709 je roznamenan rektoř Matouš Matýsek.

1712-1887

Co se týkalo výřy musili vsichni poddání nekatolíci / Čeští Bratři nebo evangelíci / přestoupiti na víru katolíckou. Stalo se tak většinou však pouze na „oko“. Stará víra, šila zde v okolí skrytě po r. 1700, neboť r. 1712, tedy skoro po 90 ti letech nařídilo zemské gubernium v Brně, že se po mlýnech ve Skrzjích a v okolí na řece Loučce skryjí evangelický katech / aby posílil skryté semeno /. Klášterní úřad měl ho lapiti a do Brna dovlati. Jak to dopadlo není známo, ale katech patrně vías odesel.

Vr. 1714 skončila horová morová nemoc, která trvala od r. 1707.

Vr. 1718 rektoril František Hominka / manželka Marie /. Nekantoril však dlouho. Za neclouka po něm vyučoval ve svém domku pod farou, čp. 28 nyní 50, / Alois Chalupa / rektor Jiří Matýsek až do r. 1775, kdy nechal velkostatek Lišov - Předklášterní a faroního domku rozšířiti budovu školní, která porůstávala jen o jedné světnici. V domku tomto čp. 50, dnes již na jiném místě přestavěném, říkají podnes „u Matýsů“. Píto kantorii byli buď řemeslníci, nebo vysloužilí vojáci.

R. 1721 zemřel roješí farář Robert Nürnbergger a po něm nastoupil farář Florian Sittner. Byl zde farářem pouze dva roky.

Koncem roku 1722 zemřel farář Florian Sittner, rodák z Polešovic a po něm nastupuje farář Ladislav Wotava. Za svého působení opravil důkladně farní budovu, postavil vodovod dřevěným potrubím / samočinný / až z Horních Louček, od pramene u Hájku. Také vystavěl pod pšinou k Horním Loučkám nad studánkou kapličku se soškou sv. Jana Nepomuckého.

Trietá rozn - rvaný umíráček - Jan Nepomucký. Nápis na roznu: Zbožné paměti a ke cti milosrdného Jana Nepomuckého ulil J. H. v Brně r. 1728.

V tomto roce dal farář Wotava postavit sochu sv. Jana Nepomuckého pod farou. Socha stála 120 zl.

Dne 22. května 1738 přišlo velké kroupobíí. Zhroupy jako slepičí vejce velké padaly bez deště a nem jako v zimě snih pokrýly. /Zapsal: Petr Svoboda z Tišnova./

Dne 11. května 1738 zemřel ve stáří 56 roků radejší farář Ladislav Wotava, rodák z Poličky. Po něm nastoupil téhož roku farář Dismas Witman. Tenťo založil velkou farmu zahrada hned od hřbitova a upravil menší rybník pod kostelem dole u cesty k Ujezdu.

R. 1741 byl přepaden farář Dismas Witman v noci lupiči, jimž bránil se se sekýrou v ruce. Jednotku z nich zabil, jiné ho poranil. Namaršovali volk lidili natrohu rabitěho do stodoly a stodolu zapálili. Sami spasili se útekem do lesu.

R. 1742 v únoru přiblížila se pruská vojska krále Ferdinanda k Brnu a čety rozjely se po kraji. Také klášter tišnovský vydrancovali a vzali rukojmí na zaplacení 10.000 zl. výpalného. Nemí známo, že by se byli pustili až k nám. Pěhdejší abatyše Bořena Lázarová však dobře hospodářila a brzo zaplatila škody od Prusáků vzniklé.

Dne 10. srpna 1748 koupila abatyše Bořena Lázarová od lomnického hraběte Amanda Terenzioho několik vesnic, mezi nimi též část Dobruš Louček se dvorem /dosud lomnickou/. Bylo tam 16 usedlých poddaných. Tím byly celé Dobruš Loučky sloučeny pod panství klášterním. /Jenom loučského ovička Jiřího Macka si hrabě lomnický ponechal/. Bylo to těsně před opravami t. zv. teresianskými, kdy opět rovedeny opravy v katastru pozemkovém a musely býti vykarovány jako pozemky rustikální /poddanské, selské, pro domí rodnou /tak pozemky dominiální /vrchnostenské pro daní válečnou, mimořádnou/. Pěhdy byly též grunty rovnány na stejnou velikost pro přehlednější úpravu robot a jiných záležitostí. Po však byly jen úpravy částečné.

Pro sloučení obce r. 1748 bylo u nás:

19 poddaných / s Kříbským / - 1 panský dvůr, fara, škola, obecní kovárna, pastouška, panská hospoda / dříve Lomnická / - Dobromazd asi 25 domů.

V r. 1750 robotovali loučtí poddaní / gruntovníci /: Je to pouze 15 robotníků.

Schůzeji ještě 4 poddaní, patrně 2 mlýnáři a 2 domkáři.

1 dvousprávně / párem koní /, celý rok 3 dny v týdnu
a 2 pěší osoby 3 dny v týdnu letní roboty } = 3 sedláci

2 dvousprávně, celoročně 1 1/2 dne v týdnu: = 9 sedláků

3 chalupníci pěší roboty: 1 osoba 3 dny v zimě v týdnu

1 osoba 6 dní v létě v týdnu = 2

1 osoba 2 dny v týdnu celoročně = 1

letní roboty od sv. Jana Nepom. do sv. Václava, zimní roboty od sv. Václava do sv. Jana.

Pěší robotníci dostávali v létě 1/2 libry chleba denně - při senosběci každý sekáč 1 libru chleba denně, 2-3 krátě za týden po 2 řejdicích piva.

Mlátilo se v zimě / mlátilo se cepy / vždy v sobotu 13 tou měřicí obilí. Pro 2 koně se dostávalo denně 1/8 měřice ovsu, 7 krejcarů. V létě se roboty odpočítávala, připadli-li do týdne rasvěcený svátek, v zimě nikoli. Robotovalo se u dvora, v Loučkách, případně v Předklášteří.

Rychtář dolnoloučský spravoval též střemchví.

Na menší části obce / klášterní / bydleli: Václav Křípský, Ondra Mchač a Josef Chobot.

V roce 1751 vyhořel panský hostinec č. 16.

Podle urbaniorní fosse žili a hospodařili v l. 1760-1775 následující poldani:
1 rustikalisté / urbáři/.

Číslo domu.	Jméno majitele: r. 1760 / nahore / r. 1775 / dole /	název majetku	Orná půda		Orná půda v statek s celkem lesů a obilí	Levy:		Jelken a lute fůra obráběna	Čině		den-korouží výnosů-libra	Práce týdení				Poznámky
			měřice	ashtele		měřice	ashtele		rbořtých	fengcarin		přesí		potah		
												v létě	v zimě	v létě	v zimě	
4	Ondřej Mikša	podpo-olek	1	4 3/4	3/8	-	-	1 1/2	4	45	1/2	1 roba celý týden	1 roba 3 dni	-	-	-
5	Petr Antonín Čmudera	-	6	6 3/4	1 1/2	-	-	1 1/4	1	39	1/2	1 roba celý týden	1 roba 3 dni	-	-	-
6	Josef Horvát Josef Borek	scollak	17	5/8	2 1/2	-	6/8	1 1/2	5	33	1	1 roba 3 dni	-	pár 1 1/2	korní olne	pole ve + 3 díly +
7	Jiří Bělouša	-	11	3 3/4	6	-	-	2 1/4	5	33	1	1 roba 3 dni	-	-	-	-
8	Vil. Šepřan Jiří Šepřan	-	13	-	4 1/2	-	-	2 1/2	5	33	1	1 roba 3 dni	-	-	-	prastrin 6/8 ahtel
9	Jakub Vojtěch Bukal	podpo-olek	5	7/8	2 2/8	-	-	1 1/2	1	39	1/2	jako	Mikša č. 4	-	-	-
10	Jan Martin Šmarda	-	4	5/8	1 1/2	-	-	1/4	1	39	1/2	-	"	-	-	-
11	Mikuláš Prokop Mikuláš Budín	-	4	7 2/4	1 2/8	-	-	1	1	24	1/2	1 roba 4 dni	1 roba 2 dni	-	-	-
12	Václav Horvát Václav Horvát	scollak	14	2/8	6 6/8	-	-	2 1/4	5	33	1	jako	Šepřan č. 8	-	-	-
15	Václav Krasnica Pavel	-	22	7 1/4	4 6/8	1 1/2	-	3 3/4	13	3	1	1 roba 3 dni	-	pár korní 3 dni	prastrin 3 díly	
19	Poměr Šumpolec Šimon	podpo-olek	7	1 3/4	-	-	-	1 1/2	1	39	1/2	jako	Mikša č. 4	-	-	prastr. 1 ahtel
20	Šimon Lukánek Jan	-	6	2/8	1 1/2	-	-	1 1/2	1	39	1/2	-	"	-	-	-
21	Bernard Pesar Ondřej	-	6	-	2 6/8	-	-	1 1/2	1	39	1/2	-	"	-	-	-
22	Volva Drábková Pavel Dolekmal	-	7	7 3/4	-	-	-	1 1/2	1	39	1/2	-	"	-	-	prastr. 3/8 ahtel
23	Jiří František Šralík	-	6	1 3/4	2 1/2	-	-	1	1	39	1/2	-	"	-	-	-
24	Poměr Kojánek Pavel Krasnický	+ mlyn scollak	17	2	8	-	2/8	1 1/2	13	6	1	1 roba 3 dni	-	pár korní 3 dni	prastr. 3 díly *	
27	Jan Šebest Drábek	+ -	15	5/8	1	-	-	1 1/2	10	42	1	1 roba 3 dni	-	-	-	- *
26	Josef Chobot Josef Chobot	podpo-olek	5	2 3/4	-	-	-	1 1/2	1	39	-	jako	Mikša č. 4	-	-	-
	Jan Jakub Hříbský	scollak	10	3/4	1 1/2	-	-	2 1/2	3	44	1/2	-	-	-	-	ve třech strasních

Hříbský strve se vedl v Dobruš Loučickách, r. 1775 připsán do Horních Louček.

* prastrin 2 měř. - mlyn o 1 složení ** mlyn o 2 složení a kašník - vodní pila.

+ mlynáři robot nekonali, zato platili každý 22 zl. 40 kr. roční renty.

+ + znameno, že pole má ve všech třech hlavních tratích.

Vsach 18 usedlých / mimo Hřibského / platili faráři dolnoboušskému desátok, totiž každý 10 tj
sноп a pšenice, řípa, ječmene a ovesa, 2 kurčata a 5 vajec ročně.

Vešle rustikálních byli zde 2 domovníkmi:

- Č. 30 Jakob Dražbik, platí ročně „chaluppenins“ 6 zl., robotu celoročně 1 osoba týdně 1 den.
Č. 17 Václav Vráb, domkář, u něhož ani plat, ani robotu neudávají. Patrně slučovník paroství-
/krajný/.

Dne 1. ledna 1764 zemřel zdejší farář Dismas Witman, rolník z Horních Dvůrů a po
něm byl farářem řeholník Ambrož Stanzel.

R. 1770 zemřel zdejší farář Ambrož Stanzel a po něm stal se farářem řeholník Josef
Švajbl, nar. v červeném Hostelci.

Naše obec pomalu vzrůstala, neboť zdá se, že rádná větší pohroma jí v 18 století
nepotkala. Při hladověl léta r. 1770 a 1771, kdy neustálými dešti obilí namnoze již na
poli se zharilo, přičemž vzrůstu vesnice neškodilo. Byla bída, přišly též nemoci, t. r. shnilá
horečka, čili hlavníška, ale podle matic úmrtních nebyla u nás úmrtnost tehdy příliš
veliká. Stoupla sice, ale na jiných vesnicích to bylo horší.

Od r. 1771 zavedeno bylo číslování domů, takže možno některé majitele zdejší
správně umístiti, kde žili. Bylo zde něco přes 30 čísel.

Hlavní úprava robot stala se robotním patentem r. 1775. Tehdy robotní závazky
byly určeny podle kvantitativní /daně úsvě/. Holo platil méně než 8 zl. 45 kr. roční daně byl
zavázán pouze k ruční či přesí robotě. Z této doby uchováno se více dokladů, mezi nimi
též t. r. „urbariální fassé“, čili výkaz robot závazků poddaných v Dolních Loučkách.

R. 1775 po teresiánském katastru: / Hřibský přepsán do Horních Loučků /
bylo 18 poddaných rustikalistů / č. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27 /
2 poddaní domovníci č. 17 a 30
panský dvůr, fara č. 1, škola č. 29, panská vinopalna č. 2, panská hospoda č. 16, obecni
kovárna č. 51, pastouška č. 13, farní / kostelní domek / dv. škola č. 28, domek u mlýna č.

24. Dohromady 30 domů a dvůr.

V kremském archivu v Brně nachází se úběr z r. 1775.

Po rozřízení nové školní budovy z r. 1775, byl prvním učitelem ustanoven Václav Dusík / manželka Anna /, který byl dobrým varhaníkem. Po čtyřletém blahodárném působení výnosnější místo obdržel.

Škola.

R. 1776 vloupli se zloději / počtem 25 / do fary. Byli však rávās zprohoroování nočními hlídači a slavným znamením na svon jakoz i výstřely farářovými / far. Josef Švapil / rostrašeni a rohnáni.

Fara - lupiči.

R. 1779 dosazen na školu Václav Jelínek, který zde 30 roků působil; zemřel dne 12. prosince 1809. - Jelikož náku přibývalo a jedna místnost nestačovala, byla z r. 1779 pronajata na druhou učebnu místnost v domku č. 50 nyní 33 / Ludvík Rašovský /. Prvním podučitelem byl Poříška. Po něm vystřídali se podučitelé: František Špalek, František Šep a František Svoboda.

Škola.

R. 1779 přestěhoval se od nás do Vojinova Městce zdejší farář Josef Švapil a na jeho místo nastupuje řeholník Jiří Honrad, který dne 29. ledna 1782 zemřel. Po něm téhož roku stal se farářem Anselmus Škrovský de Škrovitz, Ord. list.

fara - kněz.

Byl posledním farářem a rádu cisterciáckého presentovaný abatyši z kláštera „Porta coeli“, ježto z r. 1782 dne 20. března byl klášter „Porta coeli“ od císaře Josefa II. zrušen dekretem. Roucha a skroty odvezeny, řeholnice / počtem 52 / sekularisovány, statky klášterní prodány, kostel konventní prohlášen za farní.

Zrušení kláštera
z r. 1782.

R. 1783 byl rybník pod kostelem proměněn v louku a pole.

Rybník.

Parcelaci panského dvora z r. 1784 rozdělením na menší usedlosti „kolonie“ čili „familie“ přibýlo nových osadníků, neboť vzniklo 14 kolonií. Budovy dvorské rovněž rozděleny kolonistům. Ovšem časem je všechno změněno, takže dnes pouze púdrozys a náser části vesnice připomíná tehlejší dvůr. Jenom je známo, že dům č. 8 byly dříve panské sýpek a dům č. 9 stáje.

Parcelace dvora.

Po reformách Josefských se pomalu blížila doba války francouzských. Zdejší okolí nebylo přímo vojenskými událostmi zasaženo, ale jednak odvody vojenskými, pak průšvihy vojska a rekvizicemi dosti tehdejší loučtí občané vytrpěli. Přišla neúrodná léta a velká drahota.

Farnost ve Žďárce a Vlšci které řídil přes 100 roků, až do let Josefských parů loučský, byly r. 1784 obnoveny na samostatné farnosti ve Žďárce a Vlšci.

R. 1785 po parcelaci dvora bylo u nás: 52 domů, a toho 14 kolonií. / Podle gruntovního katastru r. 1785 a podle farního matrice z příslušného roku.

R. 1792 bylo u nás celkem 44 domů a 293 obyvatel. / Podle Schwyze, snad jen poddanské /: nepřesné!

Prodej kláštera. Klášter tišnovský po zrušení / 20. března, 1782 / a jeho statky k nimž i Dolní Loučky se dvorem patřily, dány v dědičný nájem Vilému št. Mundyemu a r. 1799 proslany téměř za 977,179 r. 35 kr.

R. 1801, dne 28. ledna, v hrozném víchřici byly zničeny lesní porosty a také střechy na staveních buď poškozeny nebo dokonce strženy, píše tišnovský měšťan Svoboda ve svých pamětech.

R. 1804 bylo u nás celkem 52 domů, rodin 63 / mužů 179, žen 187 / = 366 obyvatel. / Farní matrice. /

Drahota. V letech 1805, 1809, 1812 a 1816 je zaznamenána velká drahota, neboť neúrodná léta po sobě následovala. „ R. 1805 paměť se činí, že v měsíci máji velká drahota byla. Jedna měrka pšenice za 16 rýnských, žito 14 r. 45 kr., ječmene 14 r., hrachy 14 r., prosné kaše 22 r. Za libru hovězího nebo telecího masa 10 kr., vepřového 12 i 14 kr. Vína špatného za 36 kr. máz, máz piva 8 kr.“

K tomu francouzská vojska r. 1805 přitáhla až k Brnu. Šárka Napoleon I.

císař francouzský dne 23. listopadu 1805 dojel až do Písnova, kde přenocoval. Jeho vojsko v okolních vesnicích tedy i loučkách rekvirovalo u sedláků potraviny a koně.

Napoleon 1805

V r. 1805 byla postavena v Mexikově / L. Borkově / panská pila, šindlárna a sousedních pět stromků.

Šindlárna.

V červnu r. 1808 nařízeny byly pro všech panských odvodů čili mustýrníky. Odváděli do t. r. legie „Landwehru“ / zemské obrany /. To se provádělo losem. Vylosování legionáři měli se cvičiti v neděli a svátky ve zbraních v Písnově a jednou za měsíc cvičili ve větších oddílech. Uniforma byla: šedý kabát s červenými výložkami, kulatý klobouk se štítkem. Za peníze mohl vylosovanej zverbovati za sebe někoho jiného. / Platilo se až 20 rýnských. /

Odvodů.

„Maso hověří 1 libra 17 krej, vepřové 20 krej, krmenná husa 7 rýn., rajis 3-4 rýn., 1 slepice 1 rýn., máz vína špatného 1 rýn.“

Ceny masa.

Ještě jednou, a to v červnu r. 1809 navštívil zdejší okolí větší oddíl Francouzů s generálem. V následku dlouholetých válek bylo zapotřebí nových vojáků.

Francouzi.

V březnu r. 1809 v okolních panstvích všichni mladí mužové ve věku od 18 do 45 let / vyjmutí byli hospodáři, majitelé statků, které obdělávali. Byli odváděni bez losování všichni schopní mladíci, - vyplacení nepomohlo. Druhý den odvedení přísahali v klášterním kostele a jeli k plukům. Kdo byl odveden, obzřejmě již se z vojny nevrátil a přišel-li po 14 nebo více letech byl invalidou. I z našich Louček odešli některé mladší synové zdejších rodin na vojnu navždy. Kdo se nedostavil k odvodu a schoval se, přišli na pobyt do jeho rodného domu 2-3 vojáci, kteří musili doostávat denně 1 rýn. platu každý a veškeré rozpatření také dlouho, až se rekrut přihlásil.

Odvodů.

Následoval rektor Jakob Pistor, rodem z Drahan a působil zde od r. 1810 až do r. 1846 kdy v naší obci v tomto roce zemřel. Jakob Pistor byl učitel velmi pilný a přičinlivý; jeho žáci na něj rádi vzpomínali a chvalně se o něm vyjadřovali.

Škola.

„ R. 1811 v měsíci April veliké vlaho povětralo a sice: 1 míra pšenice 24 rýn., žito 16 rýn., ječmene 13 rýn. 30 kr., v měsíci Septembr /ráří, tedy po žních. / míra pšenice 48 rýn., žito 36 rýn. a t. d.“

Drahoza.

Státní krach.

K tomu ještě na ožebračení lidu nastal státní krach. „R. 1811 dne 15. března vyšel patent od pána země skrze minci nebo bankovetle a to: bankovetle 1 rýnský platí je 12 kr., do všech císařských kasí platiti se musí za 1 rýn. 5 rýnských v bankovetlích, t. j. kontribuce, za sůl, tabák, válečná daň a všechno jiné“. Pědy srážka peněz na 1/6. Dluhy se musely platit v plné hodnotě. Příčina: Napoleonovské války.

Škola.

Od rozrušení nové školní budovy r. 1775 až do r. 1812 na prosbu a nalehání učitele Jakoba Pistora, přistavěna byla pro učitele jedna světnice, / dříve musel spávat v učebně / kuchyně, komora a stáj pro dobytka.

R. 1816 bylo do školní světnice zbudováno: Nové dveře, 3 nová okna, kamna a 7 nových lavic.

Nouze.

V r. 1817 tak velká nouze nastala, že lidé divné trávy ke potravinám vyhledávali a chléb ze samého ovsa, i s těmi všemi otrubami pekli.

Para.

Dne 2. srpna r. 1819 zemřel zdejší farář Anselmus Throwský de Throwitz a po něm nastoupil farář Josef Petr Spalek z Dobrušky Č. - Založil domáci protokol.

Měna.

V tomto roce 1819 počítá se na šajny 1/10.

Prodej kláštera.

Jan, syn a dědic Viléma šl. Mundyho, prodal panství tišnovské / klášter i poddaní, Dolní Loučky / r. 1821 Bedřichovi svob. pánu z Wittinghofu.

Škola.

V roce 1825 byla školní budova o půl druhého sáhu rozšířena a ve školní světnici byla ještě dvě nová okna zřízena.

Para.

Z rukopisů byl seznam starožitných knih potvrzen Brněnskou Konsistorií 21. prosince 1825 č. 8318. - Rukopis „Moravské kázaní“ z r. 1538.

Katastrální mapy. 1826

Po napoleonských válkách, v klidnějších časech r. 1826 prováděl se opět nový pozemkový katastr po všech obcích. Pětkrát měření provádělo se přesně zkušenými zeměměřiči / geometry / a zhotoveny první katastrální mapy. Pěcholy k Dolním Loučkám připadl Chvalšovský mlýn, který před tím náležel k Újezdu. Pěcholy přesně odděleny od sebe

bratrství horní a dolnoloučský a střeňovský. Jen obecní kovárna náležela

Nové číslovaní domů bylo provedeno v r. 1836.

Číslování domů.

Varkany koupeny v. 1837 za 750 zl. Počátek učinila Veronika Prusínová, dcera mlynáře v Dolních Loučkách. Tato zbožná žena ve 20 roce věku svého byla přepradena nemocí a odporučila kostelu na výzdobu 300 zl. Hlavyž byl proclán Prusínův mlýn, z toho stali 150 zl. na varkany. Zbytek darovali občané - farníci. Varkany jsou od ř. Svítal z Nového Města na Moravě.

V roce 1830 stavěla se silnice od Předklášteří přes Hlavy směrem k Novému Městu. Silnice. v. r. 1830

V roce 1836 započato se stavbou silnice od kamenného kříže pro cihelnu směrem Dolní Loučky. Silnice. v. r. 1836

Dne 29. ledna 1837 zemřel zdejší farář Josef Petr Spálek a dne 21. dubna téhož roku obsazen za faráře Josef Penninger z Pišnova. Pura.

R. 1839 bylo u nás 66 domů, - 467 obyvatel. Kostel byl v tomto roce vyloupen.

Obyvatel.)
Kostel.

Roku 1842 bylo pro školu pořízeno: dvoje dveře, 12 nových lavic, školní stůl, školní tabule a skříň. Škola.

R. 1845 pokračováno se stavbou silnice od cihelny v „Hlívkách“ po částech přes Dolní Loučky směrem na Moravu. V Dolních Loučkách měla vésti mezi obecní kovárnu č. 51 a domek č. 50 přes řeku oblé po „Právníkách“ a přes řeku Libochůvku, kde měly býti postaveny dva mosty. Silnice. 1845
Ondřej Zelinka hostinský č. 3 aby povzněl svůj hostinec, chtěl aby silnice vešla

kolem jeho kostince a na tuto daroval ráhradu. Tím dostala silnice jiný směr a ušetřil se jeden most.

Škola.

V roce 1846 byla přičiněním P. Josefa Uberského, tehdejšího kaplana, rakoupena školní koraňka, která toho samého roku při výroční zkoušce od důstojného pana školdozorce Františka Lučeriho slavnostně posvěcena byla.

Po úmrtí Jakoba Pistora dosazen byl na jeho místo Matěj Štěpánek, učitel a Předklášteří; přestěhoval se k nám dne 1. července 1846 a zemřel dne 3. září 1857.

Stonek roboty. 1848

V nejbližších desetiletích neudálo se u nás nic zvláště pamětihodného a také v klidu dočkaly se Dolní Loučky památného roku 1848, kdy všechny patrimoniální /vrchnostenské/ rávařky byly zrušeny.

Dolní Loučky byly až do zrušení poddanství u kláštera.

Farar.

Dne 24. srpna 1848 zemřel zdejší farář Josef Penninger.

Farář Josef Svítal nastoupil svůj úřad dne 30. října 1848, nar. v Novém Městě na Moravě. Byl děkanem děkanství lomnického.

Štůr.

Štůr v Merihorí postaven r. 1853. Darovaly na něj dukát Špičková a Vaníková a Merihorí, který obdržely od baronky Prarňkové v Předklášteří na šraňku při jejím snátku. Zbytek doplňovali občané. Štůr měl původně stát na mlýnském náhonem před domkem č. 62. Pro nedostatek místa postaven na tomto místě. Lpny téhož roku u kříže rasadil František Vašiček a Merihorí.

Farar. 1855

Roku 1855 byla fara upravena přestavbou neboť byla již stará a spadnutí na útraty patronky paní F. Ludvíky, vdovy po zemřelém baronu Šelovi, zvláště patro bylo vkusně upraveno. Upraveny i hospodářské budovy kromě stodoly. Mimo náklad od patronky a farníků věnoval farář P. Josef Svítal na opravy - dle jeho záměru 443 zl. C. M.

Při farní hospodářství celkem 82 ha. pozemků.

Kostel. - pozár.

V tomto roce vyhořel kostel, který byl znovu opraven. Mohutná čtyřhran-

na kostelní věž o síbých zdech je vysoká 24 m i se střechou, pokrytou šindelem. Střecha má tvar protáhlého, čtyřbokého jehlanu kromolého, s hranami protenutými trochu dovnitř. Na něm stojí malá čtverhranná věžička „lucerna“, končící bání a nad ní s křížkem 150 cm. vysokým. Dříve podle farních zápisů měla naspodu tvar cibulovitý. Ve zdech věžních jsou malá okénka podobná středověkým štíbnám.

Dne 6. prosince 1856 bylo pro školu v Dobrušce Loučské u c. k. polit. úřadu v Škole.
Písnově následující fassi rozloženo.

Jméno příškolných obcí: Dolní Loučky, Horní Loučky, Střemchovi, Újezd, Píkonín a Haly.

Počet přítomných žáků = 193 - 97 chlapců - 96 děvčát.

Z těchto bylo:

Dolní Loučky	50 chlapců	37 děvčát
Horní Loučky	19 "	24 "
Střemchovi	1 "	2 "
Újezd	9 "	10 "
Píkonín	5 "	12 "
Haly	13 "	11 "

Plata učitele a spoluvarhaníka byla dojustována.

Čistý výnos ze zahrádky per 156 □ sádků = 1 zl. 5 krej. - 5 sádků olivů pro učitele $\frac{1}{4}$ zl. = 20 zl. Příškolné obce složily 4 zl. 43 krej. Ty samé složily na udržování podučitele 100 zl. Ze 76 žáků I třídy $\frac{1}{1\frac{1}{2}}$ krej., činí školné 89 zl. 18 krej. Ze 66 žáků II třídy $\frac{1}{2}$ krej., činí školné 103 zl. 30 krej.

Plata varhaníka obsahovala:

Jelikož naturální plavky, které příškolné obce pro varhaníka totiž: 22 $\frac{1}{2}$ měřice rita, maslo a kotelou odvádlily, pro roku 1848 vybareny byly, pořival varhaník: z vybareného obligace 27 zl. 21 $\frac{1}{2}$ krej.

Za prašije od kostela 40 "

Stola ročně 5 zl. - "

Za fundování nové sv. 12 "

úhrnem 33 zl. 13 $\frac{1}{2}$ krej.

140
260
400

K tomu služba učitele = 318 zl. 30 kraj.
 Souhrn všech příjmů = 551 zl. 43 1/2 kraj.

Výdání učitele:

Na prokurátora 120 zl. -
 Na daně ze zahrádky - 20 kraj.
 Na čištění školy 12 zl.
 úhrnem 132 zl. 20 kraj.
 Provráno s příjmy 351 zl. 43 1/2 kraj.
 Zůstává čistý příjem 219 zl. 23 1/2 kraj. ve stříbrě.

V Písnově dne 6. prosince 1856.

Příjem učitele z roku 1856.

Adjusťováno na dvě stě odevatenáct zlatých 23 1/2 kraj. ve stříbrě.

Z c. k. státní účetny.

V Brně dne 8. dubna 1857.

Služba učitele, který byl zároveň i varhaníkem obnášela:

Obec	Střemchovi	6 rohlíků	a/ 1/4 měřice	= 1 1/2 měřice.
"	Dolní Loučky	18	" " "	= 4 1/2 "
"	Horní Loučky	19	" " "	= 4 3/4 "
"	Čujerol	12	" " "	= 3 "
"	Pítkonín	4	" " "	= 1 "
"	Nová Ves	13	" " "	= 3 1/8 "
"	Jilmoví	7	" " "	= 1 3/4 "
"	Boudy	3	" " "	= 3/4 "
"	Stezky	8	" " "	= 2 "

Úhrnem ze všech obcí = 22 1/4 měřice. To jest dvacet dvě měřice a 1/4 měřice řáta.

Kromě toho obstarával učitel kolečku a síce:

Z obce: Dolní Loučky, Horní Loučky a Střemchovi od každého rolníka ročně dva koleče.

Z obce: Ujered, Píkonín, Horyje - Boudy a Jilmoví na penězích 8 krejcarů = 48 krejcarů.
Příspěvek z náboženského fondu ročně 27 zl. 50 kraj. Vol kostela 1 zl. 40 kraj. Všichni obce dobrodruhy na město složily 11 zl. 33 kraj. Kromě těchto dávek platilo se z každého obyvatele na týden 3 kraj. školní plat.

Po úmrtí učitele Matěje Štěpánka (dne 3. září 1857) byl dosazen na jeho místo téhož roku František Mašiček, rodem z Horních Louček.

V tomto roce postaven přes řeku Loučku první most celý dřevěný za 1200 šajnu. Most. 1857
Kateroužto stavbu měl pronajatu i s částí sílnice rolníci: Meloman, Habrovec, Václav Gabriel ze Střemchovi a Zelinka z Dolních Louček. Dohled měl tesářský mistr Hlátil z Předklášteří a stavitel Šluka z Pišnova. / Rolníci si pronajímali části staré sílnice a nechali si je vol dělníky sléhat. Sami dali jen povoz. Dohled přes ně měl vždy nějaký stavitel. /

Vr. 1859 vedla Itálie válku s Rakouskem které se zúčastnili i občané naší obce.

Válka.

Stavba školní budovy (pod farou) koncem roku 1864 byla dohotovena a stála úhrnem 5.784 zlatých, 76 krejcarů. Tento obnos musely zaplatiti všichni příchozí obce a velkostatek Pišnov - Předklášteří co patron. Stavbu provedl Eduard Šroboda, rednický mistr z Veverské Bítýšky. Největší zásluhu o vystavění této nové budovy měl P. Josef Svítal, zdejší farář a děkan lomnický. Tento muž byl velikým přítelem a dobrodincem školy. V nové budově ráčalo se vyučovati ve dvou třídách celodenně.

Škola. pro faru
1864

Vr. 1866 byla Prusko - Rakouská válka. Práši přihnali se po kalovské silnici od Nového Města. V naší vesnici a okolí jich bylo to nečítání. Jen se všude třem-řili. Ve Střemchovi jich bylo přes 500, 120 koní a mnoho děl, které stály na poti u Bursíkového stavení. Většina lidí prchla před nimi do lesů a skal, kde hledali úkryt. Na jídlo měli s sebou jen bochníky chleba. Když viděli, že vojáci občanům nicotko nedělají, vrátili se navěc zpět domů.

Válka.

Dne 6. srpna zemřel v domě č. 4 Dolní Loučky na cholery pruský voják a byl na žádost pruského komandanta na dolnoloučském hřbitově dne 7. srpna pochován. Jméno a příjmení tohoto vojína nebylo udáno.

Dne 11. července byl na stráni pod farou postřelen od pruské kuličky rakouský voják dragounského pluku neznamého jména. Postřelený voják nakloněn na stranu snažil se na koni ujetí směrem ke Jestrábi. Byl však vojínem pruské kuličky na koni pronásledován, před hostincem u Zelinkových v ratičce dohoněn a probodnut šavlí. Byl z Mochů u Brna. Dlouho se zachovalo v márnici dragounské šavle a helma.

Na stejné farsě byl ubytován pruský princ.

U Horních Louček srazily se patrole /kuličky/. Prusi /prajci/ tenali naše oš ke Pišnovu. Na „Spitáček“ u Pišnova /dražní rávorý/ byla přesila našich a všechny prajce pobili.

Tento rok byly velké mrazy a pomrzlo mnoho obilí. Hlavně žito bylo vymrzlé.

Škola.

R. 1857 dosazen byl na naši školu pan František Mašiček rodem z Horních Louček, kterýž zde působil s velkou spokojeností až do roku 1867. Začátkem tohoto roku dostal výnosnější místo učitelské ve Velkém Úřechově, kam se v březnu 1867 odstěhoval. Za něho byla na místě staré, velmi sešlé školní budovy nová, jednopatrová budova vystavěna. Tato obsahovala: V prvním poschodí dvě učírny, dole byt pro učitele a produčitele.

Po odchodu pana Františka Mašička, byl dosazen na jeho místo Antonín Hofmann, učitel v Březině, rodem z Moravských Dvůrů.

Povětrnost.

15. května se seky jetelů a byly již 14 couli vysoké. 24. května se metlo a byla říma. Sázely se ještě brambory. 25. května se ještě metlo a ležel sníh celý den. Pak byly ještě celý den mračky.

Škola. 1870

Po vyhlášení nových školních zákonů ze dne 24. ledna 1870 byla v Dolních Loučkách zvolena místní školní rada.

Členové rady jsou: Antonín Hofmann, správce školy, Bedřich Trantírek, hostinský, Dol. Loučky, Ignát Hlabovec, rolník ve Štěmchově, Ignát Ryba, rolník z Ujezda a Ignát Hlabovský, rolník z Horních Louček. Za předsedu zvolen Bedřich Trantírek, místopředsedou Antonín Hofmann.

Dne 30. listopadu 1871 odešel od nás produčitel František Drob. Po jeho odchodu vyučoval učitel Antonín Hofmann dle nařízení H. c. k. okresní školní rady, poněvadž byl veliký nedostatek učitelstva počet dětí 280 po tři léta sám.

Farář - kněz - kostel.

Dne 9. března 1872 zemřel a byl u nás pohřben P. Josef Svítel, starší farář a děkan děkanství lomnického. Po něm nastoupil Dr. Jan Fr. Bílý. Byl už jako kaplan tisňovský poslancem na zemském sněmu moravském a jako farář v Předklášteří také poslancem na říšské radě ve Vídni. Byl též literárně velmi činným.

Chrám v tomto roce obdržel nový oltářní obraz sv. Martina, kterýž měl malovati mladý šlechtic Bruno Bauer z Předklášteří. Obraz maloval akad. malíř Zelený z Brna za 300 rb. Posní obraz / ukřižovaného / maloval vránovský farář Vějířlich r. 1873.

Privěněním místní školní rady byla ke její činnosti ze dne 18. června 1873 rozejsí dvou - tříletá národní škola od Vys. c. k. zemské školní rady výnosem ze dne 28. července 1873 na trojtřídní rozšířena a následující místa učitelská rozložena: Místo nadučitele a podučitele.

Proradnická správa školy Antonín Hofmann byl jmenován od Vys. c. k. zemské školní rady ze dne 13. října 1874 č. 21756 prvním nadučitelem řečené školy.

Jelikož rozejsí škola měla jen dvě učírny, musela se třetí světnice najmouti. Pr se stalo rozčítkem školního roku 1875. Najmula se třetí světnice od Antonína Jobánka stoláře, č. 101 / Ferd. Trnka / za roční nájem 50 zl.

Obec prodala starou obecní sušárnu na ten / obřevnou kolnu / za 14 zl. 10 kr. Na místě tom stojí domek č. 114.

Sušárna hru.

Šest odvedených brančí obdrželo od obecního výboru každá 1 zl.

Brančí.

Služné starosty činí ročně 30 zl. - učitelů 4 zl. - výběrčího daní 24 zl. - práce písařské 20 zl. - za psací potřeby 6 zl. - služba obecního hajného, polního hlídače a hláskného 39 zl. Na mši sv. 1 zl. 20 kr. Poslavi za donášení dopisů z Písnova 2 zl. 40 kr. Hostelníkovi od natehování vězňích koolin 12 zl. 40 kr.

Služné.

Provedení voleb do obecního zastupitelstva r. 1876 vyřádovalo si zvolání 10 zl. a byli zvoleni: starostou: František Odehnal, rolník, č. 29. - I radním Bedřich Prantírek, rolník, řezník a hostinský č. 30. - II radním František Štěk, rolník, č. 23. Členi výboru: Josef Zelinka, hostinský, č. 3. František Drábík, mlynář, č. 44. Jakub Hloušek, mlynář, č. 65. Antonín Hofmann, nadučitel, č. 49. Josef Hlavyš, listonos, č. 38 a Josef Šronečný, rolník, č. 5.

1876
Obecní volby.

Rekrutní útrata při odvoze v tomto roce činila 7 zl.

Brančí.

Hlasykovi za hájení lesů, polností a pronocování činí roční služné 39 zl.

Ponocný.

Vr. 1878 oddal Dr. Jan Bílý, farář, Jana Nedomn ze Přemchovi, který neměl od úřadu ke snátku povolání ani vojnu odlytu. Farář i řezník obdrželi každá od c. k. okresního hejtnanství z Písnově 100 zlatých pokuty.

Pokuta.

Pět odvedených obdrželo každá po 1 zl.

Brančí.

Lávky.

R. 1878 byla postavena dřevěná lávka přes řeku na návsi a v Merišově pod Borčovicemi. Dřevo na lávku stálo 6 zl., záclera ke lávkám 80 kr. Doprav dřeva 7 zl. Převážení kladů na desky 1 zl. Zhotovení lávky 11 zl.

Křiv.

R. 1879 byl postaven a v neděli na císařské hořky posvěcen nový křiv u schodů na starý křiv, pořízený nákladem farníků.

Volby.

V tomto roce byly provedeny volby do říšské rady a obecního zastupitelstva.

Do obce byli zvoleni: starostou František Borek, rolník, č. 20. - I radní Bedřich Prantáček, rolník, hostinský a řezník č. 30. - II radní František Ulehčal, rolník, č. 29.

Členy výboru: Antonín Hofmann, nadučitel, č. 49, František Šebek, rolník, č. 23, František Zelinka, řezník a hostinský, č. 3, Josef Hronečný, rolník, č. 5, Antonín Jobánek, stolař, č. 101 a Josef Hložer, rolník, č. 16.

Braní.

Rekruitní útrata při odvoze v tomto roce byla 4 zl. 50 kr.

Nájemné.

Vr. 1880 a další léta platil kovář roční nájemné z obecní kovárny 15 zl.

Poplatek za přijetí do obecního svazku.

Za přijetí do svazku obce zaplatili do obecní pokladny:

Starob Musil 10 zl., Josef Hamerník 5 zl., Josef Vánoč 5 zl. a František Vášička 3 zl.

Hasiči. 1881

Již v roce 1881 byly učiněny přípravy ke založení hasičského sboru a koupena stříkačka od sboru Drásov za 170 zlatých. Stříkačka je staré soustavy. Voda se do ní musí nalít a teprve pumpováním tlačí ven - stříka. Doprav stříkačky a útrata činí 9 zl. 55 kr.

Braní.

Útrata při odvoze činí 4 zl. 50 kr.

Snátek.

V tomto roce měl snátek J. e. H. V. s. kor. princ Rudolf. Obecní úřad naslal blahopřejný telegram. Byla pořádána slavnost. Školní děti a dospělí zúčastnili se ráno slavnostní mše m. pro ni odešel přívod s hudbou do školy, kde byl slavnostní prostor. Na „Vápenici“ střílelo se mnoho ran z obecních hmoždíků. Útrata hudebníkem a střelcem činila 6 zl. 14 kr.

Buben.

Obec koupila na vzhlašování zpráv nový buben za 1 zl. 57 kr.

Hasiči. 1882

R. 1882 byl založen v naší obci mladým učitelem Matějem Bořilem sbor dobrovolných hasičů a vystavěna zbrojnice zvaná „Lupna“.

Za stavením č. 46 pod mlýnským náhonem na louce močil se len a konopi naposled v r. 1882. Mořidlo.

Lnu se u nás v dřívějších letech dlelo selo, který plomáři tkalci na stavech zpracovávali. Hostel-oprava.

V tomto roce byl opraven vnitřek kostela. Opravu /zlatnické práce/ provedl zlatník Štůr z Brna. Alois Malon z Horních Louček daroval barevné sklo do oken nad oltářem. Těnek Hlabovec ze Strěmchov daroval do kostela lustr. Hlavně k výzdobě přispěl p. Bedřich Prantírek, hostinský z Dolních Louček. Nové korouhve koupili mládenci a panny za 60 zlatých.

Za provedení obecních voleb byla útrata 10 zl. - Zvolení byli: Obecní volby.

Starostou: František Borok, rolník, č. 20. - I radní: Bedřich Prantírek, rolník, hostinský a řezník, č. 30. - II radní: František Vdehnal, rolník, č. 29. - Členy výboru: Josef Hlabovec, rolník, č. 16. - Josef Hončický, rolník, č. 5. - Jan Hlumpylec, rolník, č. 19. - Antonín Jobánek, stolař, č. 101. - František Šebek, rolník, č. 23 a František Zelinka, hostinský a řezník, č. 3.

U 600 letého založení Dynastie Habsburské pořádána na školách, v kostele i v obci slavnost, při čemž hrála hudba, pořádány průvody, proslovy, sloužena slavnostní mše sv. a stříbřelo se z kmořdřívů. Slavnost.

Obecní silniční výbor v r. 1883 vybudoval přes řeku Loučku nový silniční most zvaný „železný“, za 6.000 zlatých. Most měl jen železné nosníky a rábradlá. Jinak byl celý dřevěný. Most.

Při hasičské slavnosti konané v létě u Ostrovu, byl zasažen ranou z kmořdřívě z umrčen kolejší kovář, který střílel na oslavu přícházejícímu se průvodu v „Brodinách“ u Říkonína. Bližší viz hasičská kronika. Netrouba.

Byla opravena obecní kovárna částkou 826 zl. Obec Strěmchov přispěla na tuto částkou 118 zl. Oprava.

V tomto roce vyměřovala se dráha z Brna do Písnova. Dráha.

Dne 1. června 1884 začala se stavět dráha Brno - Písnov. Dráha.

R. 1884 šili krejčí Procházka a Šlopiřiva pánkové kalhoty za 2 šestáky ručně. Šicí stroj.

Šicích strojů v naší vesnici ještě nebylo.

Hasička zvaná „Lupna“ podle domu č. 94 byla v tomto roce přebudována nákladem Hasička - učbna. obce na školní učbnu za 133 zl. 76 kr.

Úroda.

Úroda bylo v r. 1884 málo. Obilí všeho druhu dosti a hojnost brambor. Lukrové řepy se urodilo mnoho. Cena cukru klesla. Na drobno se prodával 1 kg za 30-34 krejcarů. Cena obilí: Pšenice 1 hektolitr od 7 zl. do 8 zl. - Žito od 5 zl. do 6 zl. - Ječmen od 4,50 zl. do 6 zl. - Oves od 2,50 zl. do 3,50 zl. - Hrách od 5 zl. do 7 zl. - Čička od 6 do 9 zl.

Stříkačka.

V tomto roce koupila obec novou ruční čtyřkolovou stříkačku od Jy. Ad. Hiller v Brně na splátky za 800 zlatých. 200 m. hadic a 3 šňůry.

Lípy.

R. 1884 zasadil mladý rolník František Šebek dvě lípy za „Humna“ u kříže.

Škola. 1885 mnoho učitel

Začátkem školního roku 1885 byl dekretem ze dne 7. července 1885 č. 1354 ustanoven za podřízitele František Škrzja, rodem z Pustiny, okr. Velké Meziříčí. V tomto roce měla škola 319 žáků povinných školou.

Dráha.

V tomto roce vystavěno v Pišnově nádraží a odbočka dráhy do cukrovaru v Předklášteří. Dne 15. července započala jízda po dráze z Brna do Pišnova.

Povětrnost.

Začátkem dubna bylo mnoho prudkých dešťů, které byla pole pobrána - pak velké sucho. 13. května byl velký mráz. 15-16 se v noci metlo. Ve vyšších polohách proharovali na silnicích sněhové návěje.

Úroda.

1. července započaly žně a do konce měsíce bylo vše pokoseno až na nějaký porobní ves. Obilí bylo celkem málo. Řepy na obilí byly špatné. Nemohlo se ani prodat. Úroda se urodilo mnoho - až se stromy lámaly. Bylo lucině. 1 šasivka za 20-30 krejcarů / 1 šas. = 1/4 měřice /.

Pojistná obytka.

Pojistění obytka započalo v tomto roce.

Dobytí nemoc.

V tomto roce stonaly hodně prasata na červentku a mnoho jich uhynulo.

Obecní volby.

Do obecního výboru byli zvoleni: starostou František Šebek, rolník, č. 23. - I radní František Borek, rolník, č. 20. - II radní Bedřich František, rolník, hostinský a řezník, č. 30. Členy výboru: František Drábek, mlynář, č. 44. - František Udekmal, rolník, č. 29. - Josef Honečný, rolník, č. 5. - Josef Habrovec, rolník, č. 16. - František Kvasnica, rolník, č. 40 a Josef Zelinka, hostinský, č. 3.

Škola.

Začátkem školního roku 1886 bylo školou povinných 334 žáků.

Povětrnost.

R. 1886 bylo mnoho sněhu. 20. března se ještě jezdilo na saních.

Dne 28. května ke čtvrté hodině odpolední, když děti odešly ze školy, přihnala se velická bouře. Blesk uhořel do školní budovy a ráobil pro celém stavení. Nejvíce byla poškozena učirna třetí třídy. Nadučitel Hofmann, který byl ve svém pokoji s učitelem Ondřejem Šyselkou byl bleskem propálen na ruce a noze a omráčen.

Bouře.

Dne 31. května přišla silná bouře s prutřím mračen. Nikdo nic tak hrozného nepra-
toval. Voda valila se z „Vápenice“ na silnici a vše brala. Způsobila mnoho škody na polích a zahrádkách. Vody bylo na návsi u kříže přes metr vysoko a v obecní kovárně valila se okny ven. Před domem č. 94 utopil se v Jilmoví Palán, který chtěl přeběhnouti do protějších žumpolovských vrat. Byl proudem vody odnesen do řeky.

Přitřím mračen.

Česta u školní budovy byla přes dva metry hluboko od vody vybrána a školní budově hrozilo velké nebezpečí, an přišlo stále ode čtyř hodin odpoledne až do 12 hod s přílnoci. Nadučitel Hofmann zaznamenal, že byl připraven utéci s rodinou do kostela a že ve svém životě nikdy tolik strachu nerazil, jako v ten den. V Boráči se utopily tři osoby.

Škoda se čítá v Dolních Loučkách 8,000 zlatých - v Újezdě 4,000 zlatých - ve Štěmchoví 450 zlatých. Také mnoho obytka se utopilo.

Žně započaly 15. července. Ubilí bylo málo a málo sypalo. Brambor bylo málo. Uvoce bylo málo. Jen švestok se urodilo tolik, že se stromy lámaly. Následkem pěkného počasí dobře vyrály. Prodávala se putna křišok za 30-50 kr. - švestky putna za 30-50 kr. Po svátcích všech svatých v Boně putna za 1 zl. 40 kr. Jaro bylo studené a deštivé. Pak přišlo velké sucho.

Uvoce.

U Zelinků - hostines č. 3 - páhila se slivovice a platilo se na úrad denně 42 kr. taxe. Palánova. 1886
Šotel byl klišný.

Vr. 1887 bylo tak sucho, že pro nedostatek vody jerdili rolníci s mletím do mlýna až na Prudkovu.

Pověstnost.

V tomto roce byla založena plomobrana, do které patřili muži od 19 do 42 roků.

Vojstvo.

Rekrutim byla zaplácena útrata 7 zl. 50 kr. - Odveolený J. Věral a Fr. Darmopil obdržel každý po odvodě 2 zl.

První listonos rvaný „posel“ dostal ročně za slonášení pošty pro obecní úrad z Pišnova 3 zl. Byl jim František Klimeš, který sloužil 12 roků na vojně.

Posel.)

1888

Škola.

V 1888 chodilo do rozejší školy 338 dětí. Začátkem tohoto školního roku byl dosazen za produčitele na rozejší školu Karel Vářejka, rodem z Meriborí, na místo učitele Udrěje Hyselky, který byl jmenován nadučitelem v Běřině u Hřtín.

Para-teně.

29. března zemřel u nás P. Dr. Jan Cr. Bílý rozejší farář. Po jeho smrti nastoupil za faráře Jan Buchal nar. 11. července 1832 v Dobrušce Loučkách o. 47 mlyn.

18. července uhodil blesk do kostelní věže v Ujerdě. Poškodil střešku a obrazy.

Pověstnost.

Tohoto roku byla tuhá zima. Napadlo mnoho sněhu, který ležel až do konce března. Žně byly moc olešivé. Obliti se muselo stále obracet. Ke konci října přišly veliké mrazy vracely namrzly.

Hovár-cena.

Vel obutí vovu na kolečné osky raplaceno kovári Lejdovi 18 zl.

Obecní volby.

V tomto roce byly provedeny obecní volby a byl zvolen:

Starostou: František Šebek, rolník, č. 23. - I radní František Borek, rolník, č. 20. - II radní Bedřich František, rolník, řezník a kostimský, č. 30. Do výboru: František Drábík, mlynář, č. 44. - František Udehnal, rolník, č. 29. - Josef Honečný, rolník, č. 5. - Josef Habrovec, rolník, č. 16. - František Hrasnica, rolník, č. 40 a Josef Zelinka, řezník a kostimský, č. 3.

Branci.

Útrata, při odvodu 6 zl. 50 ka. M. a. P. Buchal museli k odvodu do Brna. Starosta jel s nimi. Překnutí obdrželi karoly na útratu 1 zl. - starosta 4 zl. Šlolo byl odveden obdržel ještě 1 zl. navíc.

1889

Škola.

Výnosem výsostně zemské školní rady ze dne 4. března 1889, č. 1589, rozhodeno jest při rozejší škole místo učitelky ručních prací ženských, které nabude platnosti počátkem školního roku 1890.

Výnosem vys. c. k. zem. školní rady ze dne 8. dubna 1889, č. 2383 byla rozejší trojtřídní škola na čtyřtřídní rozšířena, a tato místa systemisována: Místo nadučitele, učitele a dvou produčitelů. V tomto roce má škola 346 dětí.

30. káři byla ustanovena, učitelkou ručních prací sl. Marie Seifertová. Pořadí remunerace 150 zl. byla rozšířena c. k. zemskou školní radou na 190 zl.

V r. 1889 byly první odvolky ke vojáku od 21 roků.
Velvodelemu Humpolci, Musilovi a Šmaralovi dala obec pro 1 zl. Starosta obdržel za cestu s nimi ke losování do Brna 3 zl.

Vojáko.

Obecní domek pro přestárlé, chudé a nemocné občany roaný „Pastouška“ obdržel za špatnou střechu dloškovou krytinu novou. Byla pokryta šindelem 2700 kusů za 43 zl. 30 kr.

Pastouška.

1890

V roce 1890 byla v hasičského stávkoviště roané „Lupna“, vedle domu č. 94, vybudována nová učebna pro své odložení - třetí a čtvrtý školní rok. Před vánočními svátky počalo se v této učebně vyučovati. V tomto roce měla škola 353 žáků. - Školu navštěvovalo 333 žáků. Obec Újezd - Pítkovín a osada Chytláky byly vyškoleny výnosem c. k. zem. školní rady ze dne 7. července 1890, č. 5745.

Škola.

Od 1. října až do posledního listopadu 1890 vyučovalo se v I a II třídě polodenně.

Dne 11. září odešel P. Jan Buchal do Píškova a na jeho místo za kolejšího faráře nastupuje 21. prosince Antonín Jurnečka, nar. r. 1843 v Březině.

Fara. - kněz.

P. Hynek Klonečný, děkan a farář v Bračicích, rolník ze Stěmčovic, daroval do kostela kalich za 60 zl.

Kalich.

Dne 5. května byla postavena nová socha sv. Jana Nepomuckého pod farou na podstavci dřívější sochy. Socha je od sochaře Fr. Lencého z Horů - Lěch za 180 zl. Na tuto daroval Jan Šavlík z Dob. Louček 150 zl. Stará socha je rakopánca hned u pomníku ze západní strany.

Socha sv. Jana.

V tomto roce bylo povoleno lechům, že mohou mít české školy a úřady.

České školy.

Od 1. ledna 1890 přestalo se vybírat mostné a na silnicích mýtné.

Mýtné

V tomto roce koupil Mořic Plater domek od Jana Jobánka stoláře, č. 101. Je to první dům v naší vesnici.

Dům.

V tomto roce se urodilo hojnost obilí všeho druhu. Brambor bylo však málo a byly neobrně. Ovoce se urodilo také málo. Jablka stály na podzim jasně 1 zl. Cena obilí: pšenice 1 q od 8 do 9 zl. - žito od 6 do 8 zl. - ječmen od 6 do 9 zl. - oves od 5 do 7 zl. - hrách od 7 do 9 zl. - čočka od 7 do 20 zl. - vika od 6 do 7 zl. - brambory od 150 do 2 zl.

Uroda.

Zima byla r. 1890 bez sněhu.

- Nemoci. V tomto roce bylo mnoho nemoci - hlavně u dětí. Bylo očkování pro děti i dospělé.
Fluza. Tento rok se nahlélo velké množství kousenek.
Bronci. K vojsku byl odveden Luk a Smarola. Každý obdržel od obecního výboru 1 zl.

1891

Škola. V roce 1891 měla škola 344 dětí. Na místo podučitele ustanoven od 1. září pan Jan Rosí z Nebočovic.

Kostel. Byla opravena střecha na věži kostela, a pořízena nová bání za 194 zl.
Břimování. Dne 15. července bylo břimování. Hasiči, školní děti a občané vítali p. biskupa u Šebkových, kde byla postavena slavoobrana.

Lávky. Byla postavena nová dřevěná lávka přes řeku Loučku na návsi za 81 zl. 76 kr.
a lávka v Merišovicích za 45 zl. 67 kr.

Silnice. Nová silnice z Dolních Louček k Jestrabí Kláš. byla tento rok vystavěna po „mlynský vrch“ / t. j. po milá - nebo potůček Blahovůvka /. Silnici stavěl stavitel Klíka z Písnova za 13.000 zl.

Povětnost. 20-21-22-23 a 24 srpna byly bouřky - vítro povostlo. Ten měsíc každý den přišlo i v noci, jen ne čtyři dny 15-19-27-28. Ječmeny se sklízely vlnkó a musely se ihned vymlátit. Pšenice stála 19-10 zl. - žito 8-9 zl. - ječmen 7 zl. - oves 6-7 zl. - brambory 4 zl. Hráva stála 60-100-140 zl.

Obecní volby. Byly provedeny obecní volby které si vyžádaly nákladu 10 zl. Byli zvoleni: Starostou Josef Flahovec, rolník, č. 16 - radní I. František Borek, rolník, č. 20 - radní II. Bedřich František, rolník a hostinský, č. 30. - členové výboru: Ondřej Burian, obchodník, č. 90 - Tomáš Běhus, kolář, č. 42 - Josef Honečný, rolník, č. 5 - František Hvasnica, rolník, č. 40 - Harel Hvasnica, stolar, č. 98 a Josef Zelinka, hostinský, č. 3.

Bronci. čtyři odvedeni bronci obdrželi každý od obecního 1 zl.
Flacišskému sboru podpora. Flacišský sbor obdržel od obecního výboru podporu 5 zl.
Nájemné. Obec dostala nájemné za „šupný“ kde se pořádko vyučovati / bývalé havičské skla-
dště / od místní školní rady 35 zl. 26 kr.

Od natahování věšních hodin zaplatila obec za r. 1891 10 zl. 50 kr. a mistrům kovářů
za opravu těchto hodin 4 zl.

Věšní hodiny.

1892

Roce 1892 navštěvovalo školu ve 337 žáků pouze 311.

Škola.

Stavba školy v Újezdě povolena výnosem c. k. zemské školní rady dne 19. dubna
1892 č. 518. Obdržena subvence na tuto školu byla 600 zl. Děti z Újezda, Pítkonína, a
Chytálek, které chodily do dobrovolnické školy, byly přiděleny do této školy.

U kovářského dobytka vypukla slintavka.

Dobyčí nemoc.

Blízko domu č. 111 byla primitivní vápenice, kde si občané sami páčili
vápno. V tomto roce páčil poslední Uvaldř Bukal na stodolu a dům č. 111. Na tom
místě má dnes rohuolku. Vápený kámen na pálení vápna dovážel se z kamenolomu
od Hořánovic.

Vápenice.

Obec obdržela nájemné z obecního domu „šupna“ od mistrů školní rady 50 zl.

Škola - nájemné.

V tomto roce bylo provedeno sčítání lidu.

Sčítání lidu.

Čtyřem odvedeným brancům dala obec po 1 zl.

Branci.

1893

Roce 1893 pořídily puškolené obce všechna nová okna do obou tříd ve škol-
ní budově a byly vystavěny nové náchody. Škola.

Začátkem školního roku 1893 byla otevřena nová jednotřídní škola v Újez-
dě. Následkem toho odškoleny byly obce Újezd, Pítkonín a kolonie Chytálek. Újezd měl
29 žáků, Pítkonín 18 a Chytálek 8 - uhrnem 55 žáků. Po tomto vyškolení zůstalo
začátkem školního roku 1893 u nás 269 žáků. Prvním učitelem v Újezdě byl jmeno-
ván starší učitel p. František Skryja. Na místo učitelské u nás byl dosazen od 1. září
pan Rudolf Škopáček, učitel v Řečkovicích, rodem z Nelejší.

Dne 6. prosince zemřel u nás farář P. Antonín Jurnečka.

Farář - úmrtí.

Odvedených v tomto roce bylo pět a každý obdržel od obce 1 zl.

Branci.

Obecní volby.

Vydání na obecní volby si vyžádalo částku 10 zl. a byli zvoleni:

Starostou: Josef Dloněčný, rolník, č. 5. - radní I - Josef Šabrovec, rolník, č. 16 - radní II František Šebek, rolník, č. 23. Členové výboru: František Borek, rolník, č. 30, - Hynek Vdehnal, krejčí, č. 35 - Jan Buček, rolník, č. 21 - František Holář, rolník, č. 46 - Bedřich Prantírek, rolník, hostinský a řezník, č. 30 - a Ignác Borkovec, mlynář, č. 65.

Platy.

Roční služné starosty činí 50 zl, obec. hospodáře 5 zl., výběr. daně 24 zl. a na práce písařské 30 zl.

Hasič. sbor.

Obec naplatila na hasičský sbor pojistné na tři roky 6 zl. a na výstroj 30 zl.

Chudinství.

Chudinství vykazuje v tomto roce částku 134 zl. 5 kr. Jsou to podpory přestárlým: Fr. Plotasová, 9 zl. 6 kr., Mlhačová 28 zl. 24 kr., M. Bukalová 22 zl. 50 kr., Cec. Smarlová 33 zl. 40 kr. a děvče Kozelková 20 zl. - Ostatním chudým zbytek vydání na léky.

1894

Škola.

V roce 1894 bylo na zdejší škole zapísáno 268 žáků.

Farář. tel. uš. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

V tomto roce nastupuje u nás za faráře P. Štarel Zelwecker.

1895

Škola.

Dne 1. září odešel od nás podučitel p. Jan Rosí a po celý školní rok za něj vyučoval výpomocný učitel p. František Borkovec, abiturient gymnasiální, rodem z Ujerska. Škola měla v tomto roce 252 žáků.

Branci.

Osmi odvedeným brancům dala obec po 1 zl.

1896

Škola.

V tomto roce bylo ve škole 251 žáků, mezi nimi 3 hluchoněmí z Itálie. V měsíci říjnu byl ustanoven podučitelem p. V. Lombe.

Steklina.

V naší obci i okolí se v tomto roce objevila steklina psů.

Branci.

Odvedených bylo dvanáct a každý obdržel od obecního výboru 1 zl.